BERLIN

înainte și după 13 august

În urmă cu cîțiva ani, într-o dimineață geroasă de februarie, vizitam Berlinul occidental. Ajunși pe una din principalele artere din „sectorul britanic", însoțitorul nostru vest-berlinez, un lungan uscățiv între două vîrste, ținu să ne explice:

— Iată o șosea importantă. În direcția aceasta, făcu el semn cu mîna, ea duce spre Paris!... În cea opusă, dincolo de poarta Brandenburg, direct spre Varșovia, Moscova etc.!...

E poate un amănunt, dar cîte nu spunea el! Cel ce ne însoțea, nu uitase geografia „spațiului vital"! Mai mult, din spusele lui, puteam înțelege și mai bine politica revanșardă cultivată vreme de ani și ani în Berlinul occidental, politică întreținută de guvernanții vest-germani și de protectorii lor americani, englezi, francezi.

Cei ce au trecut prin Berlinul vestic, și-au putut da bine seama la fața locului ce înseamnă această politică și ce rol nefast este destinat Berlinului occidental în planurile militariștilor.

„VITRINĂ" SAU „ORAȘ DE FRONT"?

În decursul anilor, megafoanele propagandei occidentale au dat Berlinului vestic multe nume sonore și pompoase: „vitrină a Occidentului", „oraș de front" și cîte altele. Ce-o fi însemnînd acestea?

„Vitrină occidentală"? Da. Aici, în inima teritoriului R.D. Germane, adversarii socialismului

s-au făcut luntre şi punte pentru ca Berlinul vestic să capete o spoială înşelătoare. Am fost în aceste părţi. Am văzut neonurile de pe cîteva artere centrale, magazine cu lucruri de lux şi atîtea altele cu care capitaliştii se pricep de minune să-şi facă pentru ei „rai pe pămînt". Dar dincolo de acest lustru destinat celor avuţi, am văzut mii şi mii de cocioabe şi alte lucruri foarte neplăcute pentru o vitrină care se respectă. Am auzit sinistrul bocănit de cisme al revanşarzilor care demonstrau pentru revizuirea graniţelor. Am auzit ţipetele isterice ale postului ultrareacţionar RIAS şi ale megafoanelor purtate de revanşarzi de-a lungul liniei de demarcaţie pentru a incita contra R.D.G. şi a celorlalte ţări socialiste. Am văzut în librării volume în care generali nazişti şi alţii, ieri slujitori ai lui Hitler şi acum ai lui Adenauer, nu se sfiesc să îndemne din nou la pregătirea războiului de revanşă.

„Vitrină occidentală" sau „oraş de front", între ele nu e decît o deosebire de cuvinte. Contează ce stă în spatele acestora. Şi nu este un secret pentru nimeni că în anii din urmă în Berlinul occidental activează 80 de organizaţii de spionaj şi diversiune. Acestea, folosind dreptul de liberă trecere dintr-un sector în altul, îşi trimiteau zilnic, fără dificultăţi, agenţii în Berlinul democrat. Înşelăciunea, corupţia, şantajul, toate mijloacele erau folosite pentru a desfăşura activitatea de diversiune şi spionaj în capitala R.D.G. Ele au culminat cu respingătorul „negoţ de oameni", adică cu presiunile şi ameninţările făcute asupra diferitor cetăţeni ai R.D.G. pentru a-i determina să plece în Berlinul occidental şi de aici în Germania occidentală.

Am putut să vedem, în numeroase puncte din apropierea liniei de demarcaţie, faimoasele centre de schimb unde tot felul de speculanţi ajunseseră să facă averi prin schimbarea mărcii vest-berlineze la un curs forţat, cu mult peste valoarea ei reală. Cu mărcile estice acaparate prin mijloace necinstite, afacerişti şi interpuşi ai lor achiziţionau alimente şi alte mărfuri ieftine din Berlinul democrat. În acest fel în decursul anilor, economia R.D.G. a fost frustată de peste 3,5 miliarde mărci. La toate acestea, se adăuga şi faptul că o seamă de locuitori din Berlinul democrat erau angajaţi în vest. Folosind înlesnirile de ordin social-cultural din capitala R.D.G. (chirii extrem de reduse, servicii comunale ieftine, învăţămînt gratuit), ei nu se încadrau în economia R.D. Germane, ci în vest, schimbînd salariul primit acolo la cursul speculativ artificial întreţinut. Toate acestea erau de fapt îndreptate împotriva intereselor oamenilor muncii.

Se înţelege, la baza folosirii Berlinului apusean ca „oraş de front" se aflau considerente de ordin militar. Ani în şir, strategii NATO au considerat că o bază înfiptă la 160 km. în interiorul R.D.G. oferă condiţii favorabile pentru planurile militariştilor. Trebuie, totuşi, să arătăm că, în ultima vreme, în Occident s-au ivit şi unele glasuri ale unor persoane mai realiste. În condiţiile cînd armele nucleare şi rachetele cu rază lungă de acţiune au un rol de prim rang în eventualitatea unui război, tot mai mulţi politicieni şi militari occidentali îşi dau seama de caracterul periculos al folosirii Berlinului occidental în scopuri militare. Aşa cum recunoaştea savantul vest-german Theodor Eschenburg, „în rîndurile populaţiei şi în unele cercuri din Occident, Berlinul este considerat drept o povară strategică, un neplăcut obiect de controverse care ameninţă pacea".

O NORMALIZARE NECESARĂ

Credem că sînt semnificative în acest sens cele ce ne-au fost declarate de un librar din Berlinul occidental, încă înainte de 13 august 1961.

— Berlinul vestic, spunea el, este un oraş bolnav. Bolnav, pentru că mijloacele prin care s-a acţionat ani de zile împotriva Germaniei răsăritene nu numai că nu sînt normale, dar sînt inadmisibile. Normalizarea este necesară chiar şi în interesul populaţiei din Berlinul occidental. Sînt speculanţi şi afacerişti pentru care acest lucru ar fi o lovitură de măciucă. Dar, încă de mult timp, numeroşi sînt vest-berlinezii care îşi dau tot mai bine seama că o asemenea stare de lucruri existentă nu poate dăinui pe veci. Normalizarea e necesară...

După cum se ştie, în contrast cu Berlinul apusean, în Berlinul răsăritean s-au statornicit alte rînduieli, conforme cu interesele păcii. El este o parte integrantă a R.D. Germane, primul stat al muncitorilor şi ţăranilor germani pe steagul căruia sînt înscrise cuvintele pace, socialism, prietenie între popoare. În cursul

popasurilor făcute în ultimii ani aci, ne-am putut convinge de eforturile făcute de oamenii muncii pe tărîmul construcției pașnice. Am văzut cvartalurile de locuințe din cartierul Kopenik, ca și multe locuințe noi din jurul întreprinderilor. Acestora, li se adaugă an de an noi clădiri cu apartamente pentru cei ce muncesc. Am întîlnit nenumărate schele, fundații și clădiri aflate în construcție în porțiunea dintre Strausbergerplatz și Alexanderplatz, un punct important unde urmează să se amplaseze un adevărat centru de atracție al textilelor și confecțiilor de tot felul. În uzinele și cartierele vizitate, în discuții cu diferiți reprezentanți ai populației, ne-am dat seama mai bine de starea de dezvoltare pașnică a Berlinului democrat.

Este un fapt de mult constatat: între Berlinul occidental și cel răsăritean, nu se află doar o simplă linie de demarcație, ci un hotar între două lumi, între două moduri de viață. Și pentru ca ele să poată trăi în pace, este timpul ca rămășițele războiului să fie lichidate, ca Berlinul apusean să capete un statut nou de oraș liber, demilitarizat, și ca însăși noțiunea de „oraș de front" să fie înmormîntată.

Acestui scop îi răspund cunoscutele propuneri ale Uniunii Sovietice și R.D. Germane privind încheierea Tratatului de pace german și reglementarea statutului Berlinului occidental, cu garanții corespunzătoare din partea marilor puteri, sub egida ONU.

13 AUGUST 1961...

Această zi marchează o etapă importantă pe calea normalizării. La propunerea statelor participante la Tratatul de la Varșovia, guvernul Republicii Democrate Germane, pe baza drepturilor sale suverane, a aplicat o serie de măsuri pentru asigurarea securității granițelor și reglementarea circulației între Berlinul democrat și Berlinul occidental. De-a lungul celor 45 km. de frontieră cu sectoarele occidentale, au fost introduse măsuri de control asemănătoare cu cele existente la granițele oricărui stat indepedent și suveran, măsuri menite să pună capăt circulației nestingherite a spionilor și speculanților, acțiunilor lor sabotoare și subversive.

Urmările acestor măsuri sînt cunoscute. „Aerul este mai curat, este mai ușor să muncești și să trăiești" — astfel au caracterizat oamenii muncii din capitala R.D. Germane acțiunea de la 13 august. S-a închis calea pentru spioni și diversioniști. Canalele speculei deșănțate au fost astupate. Sute și mii de salariați care înainte lucrau în vest, s-au încadrat în bune condițiuni în întreprinderi și instituții din Berlinul democrat.

„Aerul este mai curat, este mai ușor să muncești și să trăiești". Nu același lucru l-au spus diriguitorii politicii agresive occidentale și îndeosebi cei de la Bonn. În rîndul profitorilor de ieri, s-a iscat panica. Starea lor de spirit din acele zile a fost comparată în mod plastic cu starea unui mahmur care-și revine cu greu după o strașnică beție. Majoritatea centrelor de schimb unde se făcea specula cu mărcile, s-au închis. Ziarele burgheze au relatat cu amărăciune că o seamă de speculanți și profitori și-au luat tălpășița spre Germania occidentală. Iar cercurile agresive din Apus au dezlănțuit o furibundă campanie de atîțare a isteriei războinice, de intensificare a pregătirilor militare. Ele nu s-au dat înapoi nici de la unele provocări și amenințări pe plan local (demonstrații cu tancuri etc.) cu scopul de a otrăvi și înăspri atmosfera. Dar provocările au eșuat datorită eforturilor țărilor socialiste.

Ziua de 13 august a adus o schimbare importantă la care se referea cunoscutul comentator american Walter Lippmann, atunci cînd criticînd pe acei politicieni apuseni care se opun tratativelor, scria: „Nu este adevărată afirmația că la tratativele cu privire la Berlinul occidental nu putem decît să pierdem. Cei ce fac această afirmație nu-și dau seama ce i s-a întîmplat Berlinului occidental la 13 august și își închipuie că Berlinul occidental continuă să fie ceea ce a fost în zilele cele mai bune ale colaborării Adenauer-Dulles".

Într-adevăr, lucrurile s-au schimbat profund, ziua de 13 august fiind un pas ferm și necesar, în interesul păcii și securității.

Pentru reglementarea deplină a situației, pentru încheierea Tratatului de pace german, Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste au deschis poarta tratativelor constructive. Este singura cale justă, singura cale care corespunde cerințelor rațiunii sănătoase.

G. CONSTANTIN

ÎN CAPITALA STATELOR UNITE

O dată ce călătorul s-a obișnuit cu ideea că în America multe lucruri arată invers ca în Europa, faptul că orașul de capitală este mult mai mic decît alte orașe americane nu mai produce nici un efect asupra lui. Din cele 50 de state americane, numai într-unul singur reședința este, parem-se, mai mare decît celelalte orașe din cuprinsul statului. Washington, capitala guvernului federal, are sub 800.000 locuitori, iar în ultimii ani, în ciuda umflării aparatului de stat, numărul locuitorilor orașului a scăzut.

Sosești într-o gară mai mică decît cea de nord a Bucureștiului — la ei liniile ferate își pierd din importanță în favoarea transporturilor rutiere și aeriene — o gară care ține să-și păstreze cu grijă caracterul învechit și care, în ciuda unei cupole de sticlă destul de frumoasă, reușește într-adevăr să-și mențină acest lux, de lucru învechit. În această țară, clădită destul de recent — de pildă în 1792 pe locul unde se află acum Washingtonul nu era decît o pădure, — lucrurile cu aspect vechi constituie un lux.

Clădit dintr-o dată, Washingtonul are tot ce trebuie unui oraș pentru a te fermeca. Și, totuși, e departe de a produce acest efect. Vom vedea îndată de ce. În favoarea orașului vorbește în primul rînd verdeața; închipuiți-vă că după o călătorie printre zgîrie-nori și orașe standardizate care trăiesc numai în piatră, sosești deodată într-un oraș-grădină, un fel de oază, o reședință care a fost plantată anume în mijlocul unei păduri luxuriante. Locurile de casă, străzile, totul a fost tăiat de-a dreptul din pădure, și tot ceea ce n-a fost tăiat a rămas și s-a reprodus mai departe sub formă de copac și în general

de vegetație luxuriantă. Însă imediat — e un însă — abundența aceasta a vegetației e plătită greu în climă: bogăția verdeții se explică printr-o climă care amintește de cea sub-tropicală. E o zăpușeală de poți să pleznești. Generații întregi de deputați, senatori și președinți ai Statelor Unite trebuie să-l fi blestemat pe arhitectul l'Enfant pentru alegerea acestui loc — alegere care, pare-se, avea un caracter specific, deoarece l'Enfant, în ciuda numelui său (pe franțuzește l'Enfant înseamnă Copilul) s-a priceput să facă speculații de terenuri și a ales Washingtonul gîndindu-se mai mult la cîștigurile lui decît la clima în care vor trăi urmașii. Ceea ce te topește aici nu e atît căldura — uneori e mai mare ca la București, dar nu asta e principalul, — ci umiditatea, care împiedică transpirația să se evapore de pe corp, îți dă senzația că te înăbuși, face hainele jilave și îți creează mereu impresia că ești murdar, cu porii îmbîcsiți; chiar în clipa cînd ai ieșit de sub duș, imediat după ce prosopul a trecut peste piele, te simți din nou unsuros. Verdeața nu oferă nici o scăpare. Sub un pom te simți la fel ca ori unde și numai introducerea aerului condiționat — care însă n-a devenit fapt împlinit în toate instituțiile — reprezintă o salvare.

Făcut cu rigla și compasul după un plan unic și dintr-o dată, cam așa cum au luat ființă Leningradul sau unele orașe italienești, Washingtonul n-are însă farmecul acestora. Să-l comparăm cu New York: poți să spui de acesta că e un oraș aglomerat, cam murdar, inuman prin coloșii săi de piatră, dar nu poți să spui că n-are pitoresc, personalitate, cartiere pline de farmec, o anumită grandoare; e în orice caz unul din marile centre ale lumii care a crescut cum a crescut, dar are naturalețea, spontaneitatea, aerul său și locuitorii săi de un anumit fel. Washington însă, în ciuda unor clădiri frumoase, albe, curate, bogate în coloane, create în stil neo-clasic, în ciuda liniștii sale, a zonelor bogate în verdeață, are un caracter artificial. Față de celelalte orașe americane, această capitală are, la prima vedere, aerul unui adormit oraș de provincie. Acest aer liniștit are explicația lui. De altminteri, de la război încoace, pe măsură ce își puneau pecetea capitalismul monopolist de stat, politica de înarmări, transformarea Statelor Unite în principalul jandarm mondial care apără orînduirile conservatoare și reacționare din diferite părți ale lumii, rolul Washingtonului n-a încetat să crească și aspectul lui liniștit e destul de înșelător. Iată că Pentagonul, ministerul de război, n-a mai încăput bine în vasta lui clădire pentagonală și și-a făcut corpuri noi de clădire, mai mari. Senatul și-a construit aripi noi, senatorii și-au votat fonduri respectabile pentru bazinul de înot, iar cele două senatoare ale S.U.A. s-au plîns că nu se pot folosi și ele de aceste instalații. Cînd mă aflam la Washington, tocmai începuse așa zisa săptămînă a națiunilor captive, o provocare organizată oficial în fiecare an de autoritățile americane și care trece neobservată de poporul american (la „marea manifestație" de stradă organizată în New York s-au strîns cu greu... 150 de oameni! dar și aceia erau transfugi plătiți cu ora). Senatorii americani abia terminaseră de ținut cîteva discursuri ridicole, de calomniere a țărilor socialiste, că imediat — pe semne datorită vibrației stîrnite de aceste cuvîntări... vibrante — un zid s-a dărîmat, prinzînd sub el mai mulți turiști, care au scăpat din fericire fără răni grave deși puțin a lipsit să nu se producă un caz mortal. Cînd președintele Kennedy și-a ținut cuvîntarea inaugurală pe o tribună improvizată în afara Capitoliului, nu știu ce la instalația electrotehnică s-a defectat și tribuna a început să fumege; prilej pentru ziariștii americani să scrie că discursul a fost... înflăcărat. Înșir aceste amănunte anecdotice pentru ca să vă dați seama că la Washington mereu se întîmplă ceva, rolul orașului în viața Statelor Unite crește, și totuși el pare cam adormit și — în ciuda faptului că aici se trag sfori de importanță mondială — parcă neinteresant.

Faptul se datorește și populației: căci acest oraș de aproape un milion de locuitori nu prea are... populație. Fiind un oraș administrativ, o bună parte a locuitorilor săi sînt instalați aici temporar. Astfel, președintele Statelor Unite, n-are la Washington un sediu definitiv, ci numai un „contract de închiriere" la Casa Albă, care expiră la fiecare patru ani. Nixon, de pildă, după înfrîngerea suferită în alegeri, s-a mutat îndărăt de la Washington în California. Locuitorii cei mai importanți ai orașului sînt veniți aici pe termene de numai cîțiva ani. La fel, o serie de funcționari, la fel nenumărați ziariști, și cu atît mai mult personalul atît de mobil al numeroaselor ambasade, legații, misiuni, societăți. Viață culturală proprie n-are; capitala Statelor Unite nu posedă un teatru sau o filarmonică, artiștii vin aici în turneu... Și atunci, cînd te uiți mai bine, rezultă că Washingtonul e un fel de oraș-hotel, locuitorii săi permanenți fiind mai mult ne-

gustorii, micii funcționari, hotelierii, traficanții de favoruri și oamenii de legătură ai marilor firme, personal de deservire, între care mulți negri. De aci, de la această lipsă de populație proprie și închegată, provine în mare măsură caracterul artificial al orașului. (În ce-i privește pe negri, oricît de ciudat ar părea faptul la prima vedere, ei tind să alcătuiască mai mult de jumătate din populația orașului! I-a mînat încoace nădejdea că, măcar în capitala S.U.A., legile care le garantează anumite drepturi pe hîrtie, vor fi respectate. Totuși, existența negrilor nu se face simțită aproape de loc în viața orașului. Ei au cartiere separate, ghettouri, ca orice oraș american ce se respectă, aproape la fel de mizere; proporția șomajului e la fel de respectabilă, numai că viața e ceva mai scumpă aici).

*

Cineva care a călătorit cît de cît în S.U.A. și care a putut să-și dea seama că — în ciuda cîtorva excepții de mare frumusețe, cum ar fi orașul San Francisco, Niagara ș.a. — decorul obișnuit al acestei țări e destul de standardizat și de monoton, înțelege lesne că Washingtonul e unul din principalele centre turistice ale S.U.A. Patriotismul întemeietorilor orașului, calculul comercial al urmașilor de azi și mai ales fenomenul ciudat cunoscut sub numele de reclamă americană, dorința apărătorilor vechiului mod de viață de a prezenta acest mod în lumina lui cea mai favorabilă — toate acestea s-au împletit laolaltă. S-a suprapus curiozitatea sănătoasă a americanului, mai ales a tineretului, căruia îi place, în ciuda televiziunii, filmului și pozelor colorate, să vadă toate cu ochi proprii. Așa dar, în cele mai monumentale locuri, la umbra marmorei albe, zărești fete în șorturi (aici șortul e socotit indecent numai la bărbați, nu și la femei; am văzut copii mici de școală care vizitau un muzeu: toate fetițele erau în șort, în schimb băieții de 7 ani erau toți cu pantaloni lungi); vezi școlari care consultă conștiincios tot felul de ghiduri și imprimate bine făcute (peste tot unde mergi, găsești mici pliante care explică istoricul locului respectiv, importanța lui etc.); firește, „nivelul" lor nu e totdeauna cel mai ridicat, dar scopul e acela de a-ți da cîteva informații elementare, vezi grupuri de turiști, foarte pestrițe, ascultînd cu o religiozitate naivă explicațiile docte ale ghidului.

Axa monumental-istorică a orașului oferă trei mari clădiri, așezate în linie dreaptă una față de cealaltă și dominînd întreaga parte guvernamentală a orașului. E vorba de memorialul Lincoln, de monumentul lui Washington și de Capitoliu, unde se află congresul și senatul american. Memorialul Lincoln, așezat pe malurile de o mare frumusețe ale Potomacului, e o clădire situată într-o piață rotundă și avînd în față un bazin vast, menit să reflecte cu apa lui luminile și arhitectonica acestui colț de oraș. În mijlocul memorialului se află o cunoscută statuie a lui Lincoln, marele american care a luptat contra sclaviei negrilor; din piatră albă, foarte reușit făcută, statuia îl înfățișează stînd pe scaun. Dincolo de bazin, se înalță ca un creion sau o rachetă, monumentul înălțat în amintirea lui Washington, construcție care a durat foarte mulți ani și care are 555 picioare (vreo 168 de metri). Trebuia să aștepți la coadă vreo două ore ca să poți lua liftul care te va duce în 70 de secunde în vîrful clădirii. Nedispunînd de timp, am fost nevoit să urc pe jos 898 de trepte, ceea ce înseamnă 50 de etaje; închipuiți-vă că urcați într-un bloc lipsit de aer numai 5 etaje, multiplicați cu zece și veți înțelege ce înalte pretenții are față de peisaj un ins care urcă atîta ca să ajungă în vîrful creionului. Peisajul — frumoasa panglică strălucitoare a Potomacului. În sfîrșit, ca să încheiem latura turistică a prezentării noastre, Capitoliul, așezat în deal, de aceeași albeață strălucitoare ca și majoritatea celorlalte clădiri oficiale, n-are patina aceea care te impresionează la alte monumente istorice. Dar parcă asta e principalul? Ar fi bine dacă acesta ar fi singurul sau măcar cel mai mare cusur al senatului și congresului american... Alături se află biblioteca Congresului, care este printre cele mai bine organizate instituții în acest gen: dacă senatorii și deputații S.U.A. par uneori să n-aibă habar de schimbările ce-au intervenit în lume și să predice mai departe o mioapă politică de așa zisă „forță", să știți că de vină nu este biblioteca bine asortată a Congresului, ci faptul că mulți dintre ei preferă să se inspire din alt gen de hîrtii decît cele care se găsesc acolo.

Washingtonul mai oferă turiștilor spre vizitare o parte din Casa Albă, diferite ministere, memorialul Jefferson, Grant, „Mount Vernon" și cu asta am terminat aproape toate monumentele guvernamentale, cu excepția unuia esen-

țial, fără de care nu poate fi înțeleasă America de azi: F.B.I.-ul, biroul federal de investigații, centrul luptei împotriva comuniștilor americani. Ca orice instituție americană dornică de a-și face publicitate, F.B.I.-ul, încă din prima clipă cînd intri pe culoarele lui, îți înfățișează statistici din care rezultă creșterea impresionantă a criminalității în S.U.A. Lucrul pare în prima clipă curios, dacă te gîndești că instituția e chemată să combată criminalitatea și că n-ar trebui să se laude cu creșterea acesteia. De fapt însă, înfățișînd sporirea numărului de ucigași, hoți, violatori etc., F.B.I. face propagandă pentru creșterea alocațiilor ce-i sînt destinate. Amestecînd intenționat răul cu binele, ocupîndu-se, între răufăcători, și de oamenii cei mai înaintați ai Americii, luptătorii pentru pace, pentru o viață mai bună, F.B.I.-ul și-a cîștigat un sinistru renume de centru reacționar, menit să inspire teroare. De fapt, „modul de viață american" este atît de bine organizat încît F.B.I.-ul are numeroși rivali: pînă și casele de filme din Hollywood au grijă să întocmească liste negre cu nume de creatori progresiști pe care se ferește să-i folosească și care, cu greu, izbutesc să lucreze cîteodată în calitate de „negri", scriind scenarii sub pseudonim sau sub numele altuia.

Cu cei 35.000 funcționari ai săi (vă dați seama ce cifră uriașă?) hipertroficul Minister de război american are cu greu vreun rival între celelalte clădiri guvernamentale. Totuși, reflectînd creșterea poftelor și rolului postbelic al imperialismului american, s-a mărit nu numai ministerul de război, ci și cel de externe. Într-adevăr, departamentul de stat american a căpătat o clădire nouă și alte anexe.

Washingtonul are frumoase muzee de artă, amfiteatre în aer liber demne de laudă, un original și important muzeu fondat de un englez — Institutul Smithsonian — care are ideea ambițioasă de a înfățișa dezvoltarea științei omenești, a artei etc. de la începuturi pînă azi și care are secții diferite, mergînd pînă la o grădină zoologică, într-un cuvînt, un adevărat muzeu enciclopedic. Pînă în ziua de azi, acest principal muzeu al capitalei americane e oarecum o instituție englezească „banii fiind lăsați pe încredere Statelor Unite", după cum ne informează ghidul. Între alte exponate de mare preț ale muzeului, poate fi văzut aici „Spiritul ui Saint Louis", avionul cu care Charles Lindbergh a întreprins în 1927 prima traversare aeriană a Atlanticului.

În ciuda caracterului oficial și guvernamental al orașului, standardizarea vieții americane face ca și aici să găsești — nu departe de Casa Albă — cinematografe cu filme obscene, magazine cu vechituri, case nenorocite, mizerie, întreaga gamă caracteristică unui oraș capitalist. Centrul orașului, brăzdat de tramvaie mici cu șine căptușite cu cauciuc ca să nu facă zgomot și de autobuze confortabile, seamănă cu acela al oricărui oraș american, numai că e ceva mai înstărit și, cu excepția vegetației, mai sobru. Aici, nu departe de Casa Albă, se înalță faimosul club al presei, despre care cititorii au aflat, cred, din alte reportaje, căptușit cu reproduceri în piele ale calandrului paginii întîia a diferitelor ziare. Aici, în această clădire, ocupă cîte un birouaș multe ziare din lume și fiecare corespondent care ține să fie bine plasat: prețul e mare, biroul e incomod, dar e situat în însăși inima acestui viespar de zvonuri, supoziții, șoapte, declarații și desmințiri unde se elaborează politica centrului mondial al imperialismului — S.U.A.

Despre Washington s-ar mai putea spune destule lucruri bune și încă și mai multe rele. Am căutat însă să redau nu atît punctele turistice, cît atmosfera. Adăugați „lobby", coridorul adică, traficanții de influență, numiți de marile firme pentru a face legătura cu diferiții interpuși din congres și senat și mai ales cu izvorul celor mai mari profituri — comenzile de război ale Pentagonului, — adăugați conducătorul unui nou stat african primit aici în oraș cu o pompă falsă în timp ce frații săi americani de culoare sînt persecutați și în timp ce proprii săi diplomați nu pot obține locuință și nici măcar o masă la un restaurant și nici măcar un loc pe plajă, chiar atunci cînd au fost invitați de un diplomat prieten și alb dintr-o țară socialistă, adăugați scandaluri, conferințe de presă, vreo cîteva tone de declarații războinice, eșecul din Cuba, darea afară a lui Allen Dulles, șeful spionajului american, diferite cazuri de corupție — și veți căpăta cîte ceva din atmosfera Washingtonului de azi. Repet: de azi, căci Washingtonul a avut cîndva și nu mă îndoiesc că va veni un moment cînd va avea din nou — și încă mai mult — măreție, așa cum se cuvine capitalei unei mari națiuni.

SERGIU FĂRCĂȘAN

Gravură aparţinînd graficianului sudanez Abdel Rahim El Mataany.

IMAGINI DIN SUDAN

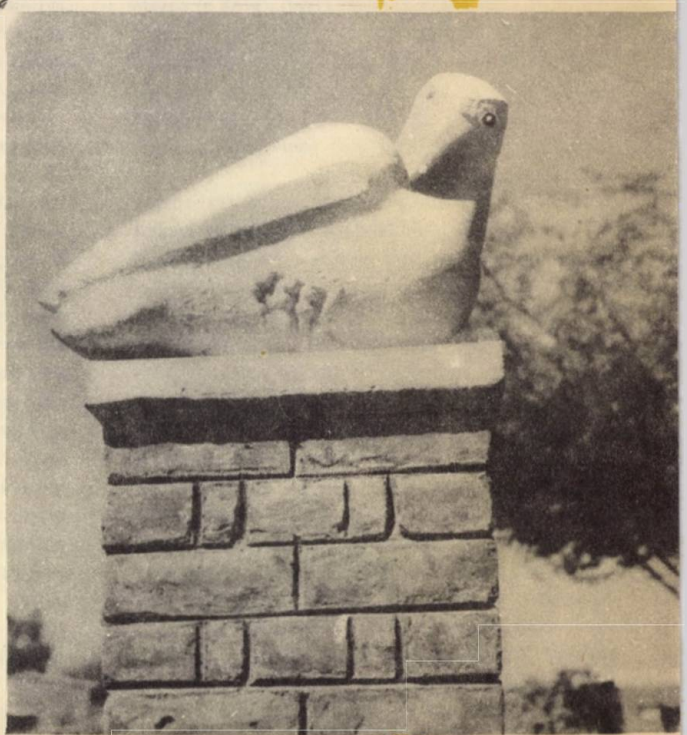

Monument închinat năzuinţei de pace şi de libertate a poporului sudanez.

Arta sudaneză, de esență populară, este închinată muncii pașnice, creatoare a poporului.

Iată, în această pagină, cîteva reproduceri după creații ale graficienilor și artiștilor plastici sudanezi.

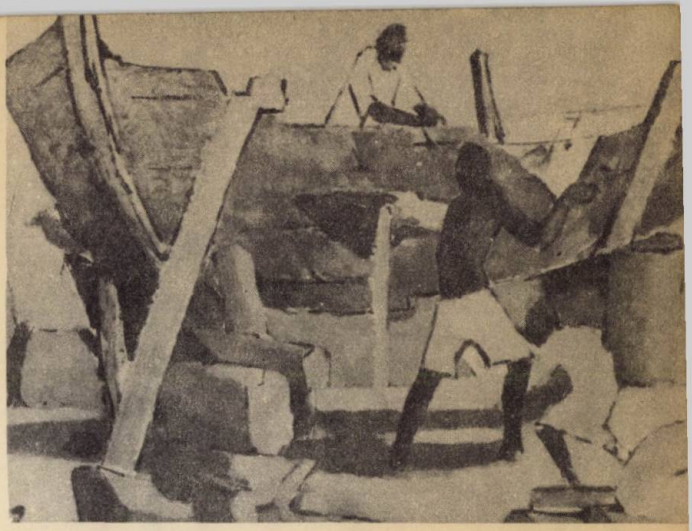

MOZAIC DE FAPTE GRĂITOARE

În 1876, ca amărît revizor școlar în județul Vaslui, Eminescu scria: „Obligativitatea învățămîntului primar e curată iluzie. La școala din Muntenii de Jos, în decursul a 7 ani de cînd există, a ieșit știind carte un singur băiat." În 1961, ca deputat în Marea Adunare Națională și avînd cuprinse în circumscripția sa electorală aceleași sate din fostul județ Vaslui, artistul emerit Radu Beligan făcea o succintă trecere în revistă: satul Laza — 4 școli, 4 cămine culturale, 4 biblioteci; Băltenii din Vale — unde este gospodărie colectivă milionară — o unitate preșcolară și 5 școli; Muntenii de Sus — 3 școli. De la distanța de aproape un secol de cînd scrisese Eminescu reflecțiile lui amare, Beligan completa tabloul aceluiași colț de țară cu realizările anilor de viață nouă. Pentru ca nu mai departe de toamna aceasta, să consemnăm trecerea la învățămîntul general obligatoriu de 8 ani. Și asta doar în 17 ani, care au cuprins însă o întreagă epocă istorică.

La Cărbunești, un sat de prin părțile Olteniei, am cunoscut un băiat negricios, frumos ca o gravură romană. Era într-o dimineață de iulie cînd am poposit în curtea casei lui. Stătea la o măsuță improvizată sub un pom, înconjurat de ziarele ce dădeau amănunte asupra zborurilor cosmice. Pe o hîrtie alături, făcea socoteli

complicate în care, pare-se, nu se prea descurca. Deodată, s-a lovit cu palma peste frunte:

— Am uitat să mulg vaca. Iară mă ceartă taica...

Şi-a zbughit-o. După un timp, s-a reîntors şi a început iar să calculeze: înălţimi, distanţe, viteze, consumuri, greutăţi, depărtări — toate legate de navele care au străpuns Cosmosul. Peste două zile, dădea maturitatea şi nu pleca la oraş pentru examen. Îl dădea, ca atîtea alte mii de copii, la şcoala medie din satul lor. Dar nu-l preocupa examenul. Învăţase. Îl preocupau calculele cosmice...

În portul Constanţa, toţi docherii din echipa 109 a lui Mihai Cumpăratu sînt şcolari. Docheri cu penare şi caiete de dictando, sau şcolari cu carnet de docher în buzunar. Toată echipa învaţă. Mihai Cumpăratu e în clasa a VI-a, N. Mihăilescu a terminat acum pe a XI-a; A. Petrescu şi M. Moraru vor să devină ingineri navalişti. Şi nu mă îndoiesc că aşa va fi. Siguranţa mi-o dă diferenţa care există între cunoscutul oraş din apropierea Mediteranei şi cel de la Marea Neagră: la Roma 31,4 la sută din studenţi fac munci ocazionale ca să poată învăţa — devenind la nevoie şi docheri, în timp ce la Constanţa docherii au devenit studenţi. Fără nici o altă grijă decît aceea de a da asaltul pentru a cuceri citadela ştiinţei...

La Institutul Medico-Farmaceutic din Iaşi, se fac lucrări pentru crearea unui centru de folosire a izotopilor radioactivi şi s-au adus aparataje moderne pentru laboratoarele de virusologie şi histologie, în timp ce la Politehnica din Timişoara s-au făcut noi laboratoare pentru problemele de construcţii metalice şi de rezistenţa materialelor. Cele mai noi descoperiri şi realizări ştiinţifice şi tehnice pătrund cu viteza fulgerului în amfiteatrele facultăţilor, în cursurile profesorilor, în caietele de notiţe ale studenţilor. Ziarul pentru tineret „Era nouă" scria în 1938: „Profesorul e obligat să prepare generaţia de mîine în spiritul zilei de ieri". Aşa era pe vremea cînd ştiinţa era nevoită să navigheze pe apele tulburi ale capriciilor politicianiste şi elucubraţiilor abstracte, iar Romînia trebuia să fie o ţară „eminamente agricolă".

Trei oraşe din ţară, dintre care două tipice pentru ceea ce se numea altădată „urbe în care nu se întîmplă niciodată nimic", au devenit în acest an centre universitare: Bacău, Baia Mare şi Constanţa. Oamenii s-au schimbat şi au schimbat şi aşezările. Au socotit că au nevoie şi de institute de învăţămînt superior. Aşa se face că astăzi avem 12 centre universitare, 151 de facultăţi cu 200 de specialităţi. Şi în ele, învaţă 70.000 de studenţi, adică de trei ori cît erau în acelaşi 1938. Numai în anul acesta au păşit pentru prima oară pe treptele facultăţii 20.000 de tineri. Cine sînt? Să vă prezentăm cîţiva de la Institutul de Petrol, Gaze, Geologie: G. Viciu, maistru la rafinăria Oneşti, N. Stoica, tehnolog la schela Ochiuri, N. Patulea, geolog, D. Pîrcălabu, sondor la schela Cîmpina. Poate că nu-i cunoaşteţi, dar poate o să auziţi de ei ca studenţi sau ca ingineri. Pentru moment să ne gîndim doar la un lucru: tot în faimosul an 1938, doar 0,5 la sută dintre studenţi erau proveniţi dintre muncitori şi ţărani.

Pentru încheiere, încă o imagine: aceea pe care ne-o va aduce noul an în care păşim. La Bucureşti, va începe construcţia monumentalului Institut Politehnic, a unui Institut Pedagogic de trei ani, a altor cămine şi cantine pentru studenţi. La Tg. Mureş, Timişoara, Braşov şi Constanţa, se vor înălţa noi cămine studenţeşti. La Iaşi, vor începe lucrările pentru ridicarea noului edificiu al Politehnicii, iar la Braşov — a Institutului Pedagogic de trei ani. Avînd siguranţa pe care v-o dau faptele împlinite pînă acum, încercaţi să vă imaginaţi cu ochii viitorului aceste uriaşe construcţii. Şi, mai cu seamă, încercaţi să reuniţi ca pietricelele într-un singur mozaic, acest noian de fapte care constituie un elogiu concret adus acestui cuvînt ce a cîştigat drept binemeritat în ţara noastră — învăţătura.

PIA RĂDULESCU

dincolo de

Rafturile cu cărți le puteți vedea și dumneavoastră așa cum le-am văzut și eu. În fiecare zi, de la 8 dimineața pînă la 9 seara (fără întrerupere), ele sînt gata să se lase cercetate de dumneavoastră. Cu o singură condiție: să aveți o fișă de cititor al bibliotecii. Al bibliotecii acesteia raionale așezată în mijlocul unui peisaj încîntător: parcul din cartierul Bucureștii Noi. Vă invităm s-o vizitați cu convingerea că n-o să regretați de fel.

Pînă atunci însă pasiunea reporterului pentru statistică îl va împinge, de îndată ce i-a călcat pragul, să noteze cîteva cifre: fond de cărți — 22.000, cititori — 3570, cărți difuzate în 1961 (pînă la 20 oct.) — 38.488.

— Biblioteca noastră, ne spune Valentina Starasciuc, bibliotecară șef, se ocupă de îndrumarea tuturor bibliotecilor din raion. Drept care intervine o nouă statistică: biblioteci — 9, fond de cărți — 276.811, cititori — 16.293, cărți difuzate (adică împrumutate) în acest an — 223.564. Aproape un sfert de milion de cărți! Și toate numai într-un singur raion din Capitală...

Interlocutoarea noastră însă e departe de a-și fi epuizat relatările. Ea ne va vorbi despre ceea ce denumește „acțiunile cu cartea", acțiuni pe care le desfășoară nu numai ea, ci și un mare număr de bibliotecari și de alți prieteni ai cărții din raion. Și va conchide într-un tîrziu:

— Așadar, aveți în față niște rafturi... rafturi cu cărți... cele mai felurite cărți; cărți frumoase, interesante, instructive, o adevărată comoară. Nouă ne-a dat partidul sarcina să facem cunoscută oamenilor această comoară. Acuma, cunoscîndu-ne întrucîtva munca, puteți vedea că..

Am plecat emoționat din bibliotecă, pentru că...

...Pentru că dincolo de rafturile cu cărți, am zărit activitatea acestor oameni, vastă și prodigioasă, al cărei obiect central — inclusiv a celor „248 de acțiuni" — este cartea și al cărei obiectiv central este răspîndirea culturii...

...Pentru că dincolo de rafturile cu cărți se ascund întîlniri ale scriitorilor cu cititorii mici, tineri sau vîrstnici din acest cartier, prin excelență muncitoresc. Lucia Demetrius, Nina Cassian, Dan Deșliu, Ion Bănuță, Ștefan Iureș, Mihai Gavril și alți slujitori ai condeiului au avut prilejul să vorbească despre creațiile lor, să citească pagini noi și să audă păreri competente și profund argumentate ale cititorilor pe marginea operelor lor.

...Pentru că dincolo de rafturile cu cărți se zăresc actorii Naționalului și ai „Teatrului Muncitoresc C.F.R." susținînd prin recitări în fața unor săli arhipline (cîteodată pînă la 900 spectatori), seri literare cu teme ca: „Viața nouă a patriei cîntată de poeți și prozatori", „Alegeri în trecut și alegeri de azi", „Luptele eroice de la Griviția Roșie oglindite în literatură" și altele la fel de interesante.

...Pentru că dincolo de rafturi... trebuie văzuți muncitorii metalurgiști ascultînd cu interes cuvîntul unui inginer în cadrul serii tematice „Cartea metalurgică", cuvînt care i-a îndemnat — cu bune rezultate de altfel — să citească cele mai noi cărți din specialitatea lor.

...Pentru că dincolo de rafturile cu cărți, veți vedea „Procesul literar" în jurul cărții lui Aurel Mihale: „Destine", „Seara de întrebări și răspunsuri" pe tema: „Cum să cultivăm legume de calitate" sau altele asemănătoare. Se vor găsi poate unii care vor întreba mirați:

— Ce legătură are biblioteca cu legumele? și va afla de îndată răspunsul de la oricare dintre bibliotecari:

— Are! căci bibliotecarul a încetat firesc să fie un simplu funcționar care înregistrează cărți. El a devenit, în anii noștri, un activist cultural care face propagandă cu ajutorul cărții. Iar activistul cultural pune în centrul preocupărilor lui problemele construcției economice a socialismului.

...Pentru că dincolo de rafturile cu cărți, veți afla concursuri „Cine știe — cîștigă?", dotate cu premii de stimulare a celor ce citesc cărți.

...Pentru că dincolo de raftul cu cărți veți vedea ochii strălucitori a sute de copii din cartier, ascultînd ca vrăjiți în cadrul matineelor literare, basme sau florilegii de poezie, bucurîndu-se că în mijlocul lor se află poeți, învățători, profesori. „Să le creăm de mici gus-

raftul cu cărți...

tul pentru poezie, pentru literatură", vă va mărturisi bibliotecara și în cuvintele ei veți găsi condensat umanismul orînduirii noastre socialiste;

...Pentru că dincolo de raftul cu cărți veți afla ceea ce poartă numele de „Plan de lectură", plan pe care-l găsiți atașat la fișa strungarului Nițoi Constantin sau „Lista de recomandare", conținînd un număr de titluri de cărți pe o temă oarecare: pentru mame, bunăoară („Cum să ne creștem copiii"), pentru elevi („În ajutorul celor ce învață istoria R.P.R."), pentru țărani sau pentru cei ce urmează învățămîntul politic, precum și „liste de recomandare" pe teme de muzică, pictură, teatru. Să știți că au fost întocmite cu discernămînt de prietena bibliotecară și că sînt mult prețuite de cititori.

...Pentru că în spatele celor 250.000 cărți difuzate, se află nu numai munca tovarășei Starasciuc și a ajutoarelor ei de la centru (Ana Dărvăreanu și Simion Cornelia), dar și a celor zece bibliotecari comunali din acest raion. Și mai ales pentru că etica socialistă a dat naștere aici, în raion, ca și peste tot în țară, unui fenomen a cărui frumusețe e greu s-o cuprinzi în întregime. Căci dincolo de rafturile cu cărți, trebuie văzute policioarele, rîftulețele, scrinurile sau micile dulapuri cu cărți ale celor 105 biblioteci de casă din raion. Aici nu numai denumirea e familiară, ci și practica. 105 gospodari din raion, oameni ieșiți la pensie, sau cîte o soție de salariat mai puțin ocupată dar cu dragoste de carte au atîrnat pe portiță inscripția „Bibliotecă de casă", iar cîteva ore pe zi oricine poate veni să-și aleagă aci o carte. Așa a fost la început. Pentru că multe din bibliotecile de casă au trecut la o fază superioară. Maria Dunca, de pildă, susține la ea acasă, pe strada Bucegi, recenzii, iar la diverși cititori a organizat cercuri de citit. Pe ea o poți întîlni dealtfel oricînd cu servieta cu cărți ba la unul, ba la altul:

— Vecine, ia pe Arghezi, că bastonul ăsta prin București o să-ți aducă aminte de multe...

Biblioteca de casă a devenit și la propriu și la figurat o trăsătură a noului profil al cartierului.

...Pentru că în afară de aceștia, veți găsi în fiecare din biblioteci mulți oameni ca Georgeta Vasile, Vl. Dobian, Vasile Popa, Ștefania Cartoș sau în sfîrșit mulți elevi de școală care îndemnați de dragostea de carte sacrifică ore și zile pentru a ajuta la clasificarea, fișarea, difuzarea și recuperarea cărților, care întocmesc albume desenate, menite să trezească gustul pentru citit la cei mici sau lipesc cărțile deteriorate.

...Pentru că, și în primul rînd, zărim dincolo de rafturi, dincolo de sfertul de milion de cărți difuzate în acest an, pe cititorii cartierului. Pe muncitoarea Maria Covaliu de la „Spații verzi" care în iunie 1960 fiind vizitată de bibliotecară la locul de muncă — a luat prima carte, — dar pe a cărei fișă veți găsi, în 1961, cărți nenumărate. Pentru că, numai orînduirea noastră, cea mai înaltă și mai omenească dintre orînduirile pe care le-a văzut acest pămînt, a putut da naștere unei asemenea sete de carte ca a muncitoarei Teodora Dragotă care a citit anul acesta 49 cărți, a controlorului tehnic Gh. Pătrașcu, a lui...

...Pentru că, în sfîrșit, dincolo de rafturile cu cărți, dincolo de cele 250.000 volume difuzate, se vede politica culturală a Partidului Mucitoresc Romîn și a statului democrat-popular. Înfăptuind revoluția culturală, revoluția luminii și a alfabetizării, ele pun în același timp la îndemîna puzderiei de noi cititori — atît de mulți cît n-au văzut nici cînd aceste locuri — milioane, zeci de milioane de volume din care luminează pentru toți flacăra geniului uman.

Spunea cîndva, amărît tare, marele nostru Caragiale: *„Geaba sînt eu scriitor mare cînd 80 la sută din cei pentru care am scris nu știu să citească!"* Mare păcat că nu mai e printre noi! L-am fi poftit aici la biblioteca raională din Grivița Roșie s-o cerceteze și... să se bucure.

M. RADIAN

AUTOMOBILIŞTI ŞI MOTOCICLIŞTI!

MINISTERUL INDUSTRIEI PETROLULUI ŞI CHIMIEI

PECO

Consumaţi benzine de calitate superioară C.O.70, C.O.76 şi C.O.90 — care asigură o carburaţie perfectă, o funcţionare uşoară a motorului şi prelungirea duratei maşinii.

Ministerul Industriei Petrolului şi Chimiei, Direcţia Generală de Aprovizionare şi Desfacere, vă asigură alimentarea autovehiculelor cu aceste sortimente de benzină prin unităţile sale de desfacere cu amănuntul din întreaga ţară. (Peco)

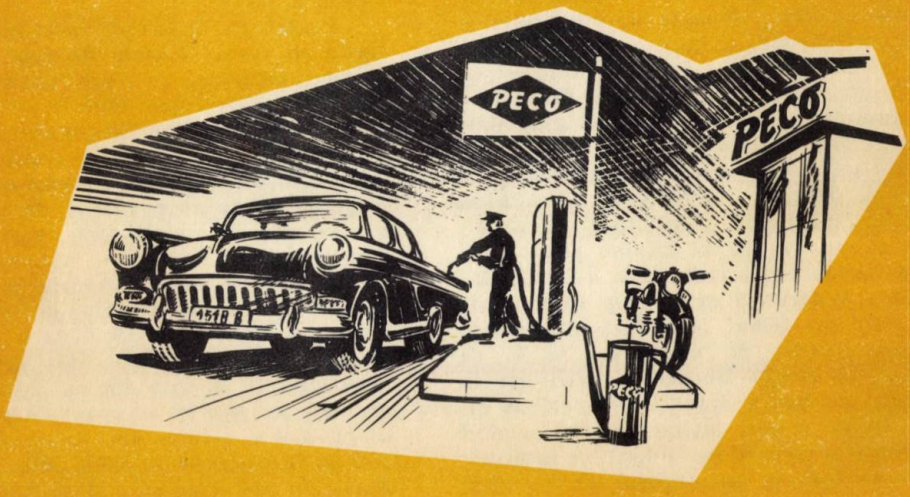

CONSUMATORI DE PRODUSE PETROLIFERE!

MINISTERUL INDUSTRIEI PETROLULUI ŞI CHIMIEI – D.G.A.D. PRIN BAZELE DE DESFACERE ASIGURĂ APROVIZIONAREA CU:

MINISTERUL INDUSTRIEI PETROLULUI ŞI CHIMIEI

PECO

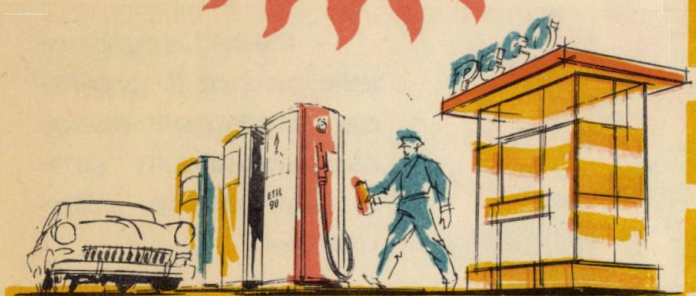

- BENZINĂ AVIAŢIE
- BENZINE PENTRU AUTOTURISME CU CIFRE OCTANICE SUPERIOARE
- BENZINĂ EXTRACŢIE
- ULEIURI SPECIALE PENTRU MOTOARELE AUTO ŞI INDUSTRIALE
- MOTORINĂ PENTRU MOTOARE DIESEL ŞI INDUSTRIALE
- PETROLURI
- COMBUSTIBIL DE CALORIFER ŞI INDUSTRIAL
- PĂCURĂ
- BITUM PENTRU IZOLAŢII, DRUMURI ŞI LACURI
- GAZE LICHEFIATE
- UNSORI ŞI VASELINE
- ORICE ALTE SORTIMENTE DE PRODUSE PETROLIFERE

DEPOZITELE DIN ÎNTREAGA ŢARĂ POT SATISFACE CERERILE DV., IAR STAŢIUNILE DE DESFACERE CU AMĂNUNTUL VĂ STAU LA DISPOZIŢIE PENTRU ALIMENTAREA AUTOVEHICULELOR, MOTOCICLETELOR ŞI CONSUMUL CASNIC

CONSUMATORI DE GAZE LICHEFIATE!

(ARAGAZ)

MINISTERUL INDUSTRIEI PETROLULUI ŞI CHIMIEI

PECO

Folosiţi cu încredere serviciul la domiciliu al Bazelor de desfacere M.I.P.C.—D.G.A.D. prin care realizaţi:

— Securitatea în folosirea aparatului dv. printr-un montaj corect şi efectuarea probei de etanşeitate şi funcţionare, executate de personal competent.

— Evitaţi accidentele ce pot fi provocate de butelii necorespunzătoare procurate de la intermediari.

Păstraţi, afişaţi şi aplicaţi cu strictețe „Instrucţiunile de folosire" ce vi se pun gratuit la dispoziţie.

În 1962 prin magazine

Pentru a vă face viața cît mai plăcută

Orice om gospodar se gîndește cum să-și facă locuința cît mai plăcută, traiul cît mai confortabil.

Bunăoară, ce-ați spune dacă i-ați face o surpriză nevestei, cumpărîndu-i o mașină electrică de cusut, primele de acest fel din țara noastră? Vă asigurăm că o să se bucure! Care sînt avantajele ei? Multe. În primul rînd nu va mai trebui să tot apese cu piciorul pe pedala mașinii, lucru — trebuie să recunoașteți — destul de anevoios. Apoi, cu această mașină se fac o mulțime de treburi: ea coase, fixează marginile, stopează, tivește, brodează. Un adevărat combinat casnic. Ca să nu mai vorbim de aspectul ei atrăgător, asemănător cu o elegantă valiză din plastic. Ei, v-ați hotărît?

Spuneți că ați prefera pentru început să vă schimbați aparatul de radio? Cel vechi nu vă mai satisface cerințele? Să știți că alegerea va fi grea. Sînt acum atîtea tipuri! Și toate atrăgătoare. În anul 1961 au apărut aparatele „Enescu", „Opera", „Rîndunica", „Turist". În 1962? Poate vă decideți pentru noul tip „Modern" cu 7+2 lămpi, 4 difuzoare, claviatură, 2 registre tonuri joase-înalte... Mă rog, tot ce-i trebuie unui aparat de radio modern. Sau, dacă vreți și magnetofon, alegeți aparatul „Orfeu" tot cu 7+2 lămpi. Vă mai puteți opri alegerea la „Carmen", „Orizont", „Privighetoarea", „Tomis", „Enescu II"... Ca să nu mai vorbim de numeroasele tipuri puse în fabricație în anii trecuți.

Dacă aveți televizor, primiți atunci o veste bună: în comerț vor apare antene telescopice de cameră, de fabricație românească, practice și comode. Și — atenție radioamatori — numeroase piese românești pentru aparatele de radio: condensatori ceramici sau electrolitici, rezistențe cu strat carbon și altele.

Dar să nu uităm pe gospodine. Desigur că le va face plăcere să aibă în casă o mașină de preparat înghețată sau o rîșniță electrică de cafea. Nu le-ar displace, sîntem siguri,

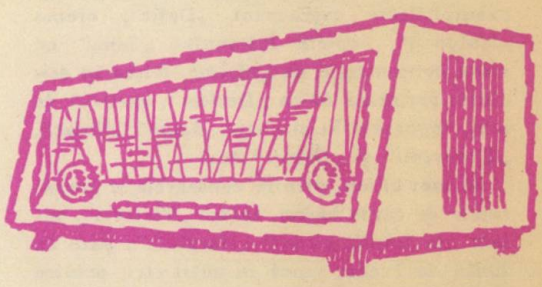

să cumpere și un aparat pentru preparat maioneză și frișcă, noul tip de aspirator de praf — format mare —, reșoul de aragaz cu un ochi suplimentar pentru ibric și cîte și mai cîte.

În sfîrșit, cîte ceva și pentru copii: biciclete mici, instrumente muzicale pe măsura lor, tot felul de rechizite școlare de tipuri îmbunătățite, numeroase jucării noi.

Noutăți pentru gurmanzi

Pentru voi, cei care știți să apreciați savoarea unui aperitiv sau a unei mîncări industria noastră alimentară a pregătit numeroase surprize.

Iată, de pildă, niște mezeluri numai la a căror privire vă va lăsa gura apă: salam cu caşcaval (în masa salamului se află mici cuburi de caşcaval de Dobrogea), salam aperitiv (produs avînd o compoziție asemănătoare cu cea a parizerului, în masa căruia sînt răspîndite mici bucăți de castraveți și gogoșari murați) etc. 8 noi produse conservate prin frig vă vor sta la dispoziție frumos ambalate în pungi de polietilenă: piure de spanac, chiftele de carne, salată de vinete, carne tocată în amestec (50% de porc, 50% de vită) etc. Iubitorii de conserve de pește vor găsi și ei nu mai puțin de 20 noi sortimente, printre care: file de thon în ulei de măsline, thon cu legume, scrumbii de Dunăre — aperitiv, rasol de șalău, stavrizi în ulei cu sos picant etc., etc. În ce privește produsele lactate, numărul sortimentelor noi va atinge cifra de 38. Să citățm, pentru exemplificare caşcavalul „Dalia", crema „Moldova", laptele fermentat „Sana" cu mare concentrație de grăsime, frișca în sticluțe, smîntîna dulce „Delicia", chefirul de o zi, înghețata în brichete „Sport", „Polar", „București" și „Desert" etc.

Să mai citățm, printre conservele și preparatele de carne bacon, salam „Victoria", salam din limbă, cîrnați „Harghita", pate de șuncă de Praga, șuncă în cutii etc., printre dulciuri biscuiții „Favorit" cu unt și esență de lămîie, „Steluța" cu miez de nucă, „Extra" cu unt și ouă, cocteilul de cafea, ciocolata cu lapte și portocale, cu lapte și stafide, prăjiturile „Boema", „Bran", "Rumba", „Ideal" etc., etc. și să ne oprim aici. Altfel lista ar fi prea lungă.

Ce vom purta în noul an

Este un adevăr confirmat de oricine, consemnat în nenumărate rînduri: cetățenii țării noastre au devenit mai exigenți față de calitatea și varietatea articolelor textile, de încălțăminte, de galanterie, pe care le găsesc în magazine. Acestei exigențe sporite industria noastră ușoară îi răspunde prin intensificarea eforturilor pentru a fabrica produse mai multe, mai aspectuoase, mai trainice.

Așadar, ce vom găsi în magazine în noul an în domeniul articolelor vestimentare? O largă gamă de produse noi.

Vom putea cumpăra, bunăoară, țesături din relon 100 den pentru rochii, țesături relon pentru pardesie și fulgarine de ploaie, țesături relon 100 den pentru cămăși bărbătești, țesături fire acetat și bemberg, toate într-o mare varietate de modele.

Și țesăturile din lînă vor fi prezente cu noutăți. Stofele pentru costume, paltoane, pardesie pentru bărbați și femei, stofele de rochii fabricate din lînuri indigene superioare, vor putea fi găsite într-o gamă mai mare de desene și culori. Va fi creat totodată un sortiment variat de țesături de celolană și celolană în amestec, precum și de țesături de lînă în amestec cu fibre sintetice (dolan, drolan, rolan, tergal). Imitațiile de lînă vor fi și ele prezente într-un număr mai mare.

E, firește, greu de descris varietatea noilor modele de țesături din bumbac. Ne vom mărgini doar să spunem că în magazine vor putea fi văzute frumoase țesături din fire fine pentru cămăși și bluze, noi țesături pentru impermeabile, într-o originală paletă de culori, contexturi noi pentru imprimeuri de vară, noi modele de țesături decorative (stofe de mobilă, huse). Amănuntele le veți constata singuri privind vitrinele și vizitînd magazinele.

În ce privește confecțiile, ele se vor remarca prin lejeritatea liniilor, varietatea mare de culori, utilizarea țesăturilor cu relon în amestec etc. Confecțiile din relon impermeabilizat, realizate într-o mare varietate de culori, se vor bucura, cu certitudine, de atenția cumpărătorilor. Sectorul galanterie va încerca să satisfacă cerințele cu modele noi de poșete din material plastic, modele noi și originale de cravate și fulare din mătase naturală, pălării din lînă și păr de iepure, sortimente noi de mănuși din piele, căptușite și necăptușite etc.

După cum vedeți, dragi cititori, veți avea toate condițiile să vă îmbrăcați în noul an elegant și variat. Alcătuiți-vă deci cu atenție bugetul.

Linia nouă a modei

Știm că cititorii — și în special cititoarele — ar vrea să știe de pe acum cam „ce o să se poarte" în 1962. Adică, care va fi linia modei, ce modele de confecții vor găsi în magazine, ce culori vor fi preferate și cîte și mai cîte.

Să încercăm să le satisfacem curiozitatea. Creatorii de modele au căutat să introducă o linie a modei cît mai comodă, elegantă, lejeră, fără extravaganțe, efectele fiind date de țesăturile foarte variate. Drept urmare, linia nouă a modei este alcătuită dintr-o varietate a compleurilor, combinarea țesăturilor cu desen cu țesături uni, rochie cu jachetă sau cu pardesiu, fuste largi sau drepte, cu cordoane prinse mai jos de talie. Culorile dominante vor fi de la galben la portocaliu, de la verde crud pînă la verde păun, roșu, corai.

Rochițele pentru zi vor avea țesături pline, iar cele pentru după amiază țesături mai suple. Linia corsajului va fi ușor pensată, iar fusta — de o lărgime moderată — va fi alcătuită din cute libere sau călcate.

Caracteristica taioarelor va fi lejeritatea. Adesea, lărgimea acestora va fi prinsă într-un cordon ce cade mai jos de talie. Pentru anotimpul mai rece taioarele vor fi completate cu garnituri de imitații de blană și vor fi căptușite cu vatelină.

Pardesiile și paltoanele se remarcă prin rotunjimea umerilor și evazeurile cu linie atenuată. Pentru toamnă-iarnă, țesăturile sînt mai pline, se folosesc stofe cu amestec de fire sintetice sau în întregime din fire sintetice, într-un colorit mai variat: bleu-gris, bleu-vert, tonuri de roșu mai închis, beige, maro, diferite tonuri de gri.

Confecțiile pentru femei rămîn scurte, fără exagerare.

Pantofii vor avea o formă prelungită, cu vîrful ascuțit iar tocul nu prea înalt. Cît privește poșetele ele vor fi mai mari, înalte, gen plic și cu mîner. Pălăriile se vor purta cu calotă înaltă, în general rotundă, cu sau fără bor.

Acestea sînt lucrurile pe care ni le-au comunicat pentru dvs. creatorii de modele. Vă recomandăm să rețineți pentru dv. din noua linie a modei... numai ceea ce vă place și vi se potrivește.

În ce ne privește, noi sperăm că diversitatea celor pregătite pentru dvs. de industria ușoară și alimentară va satisface în mai mare măsură cerințele și veți fi mulțumiți de produsele anului 1962.

M. SCRIPCĂ și M. PAULIAN

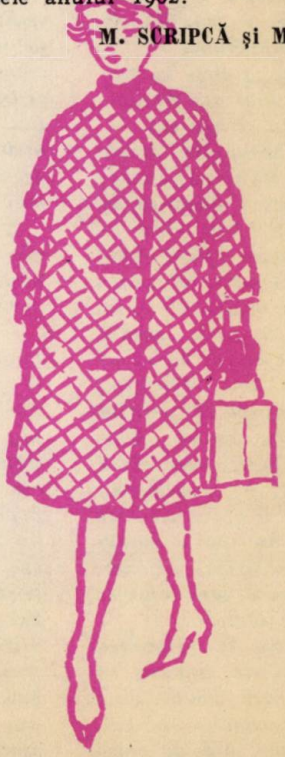

Constantin Adochiței povestește...

Ori de cîte ori gazetarii — profitînd de sosirea în Capitală a lui Constantin Adochiței, Erou al Muncii Socialiste și deputat în Marea Adunare Națională — îi solicită un interviu, el îi refuză politicos. Scoate frumușel un carnețel din buzunar și le arată cît de drămuită îi este fiecare oră. În schimb îi anunță că le poate sta la dispoziție la gospodăria agricolă de stat din Coțușca, raionul Săveni, unde în calitate de maistru zootehnist răspunde de o brigadă de îngrijitori-mulgători.

Dar ca să ajungi la Coțușca nu e chiar atît de simplu. De la Ungureni — cea mai apropiată stație C.F.R. — trebuie să străbați cu autobuzul o distanță de aproape 40 de km. pînă la această așezare aflată doar la cîțiva kilometri de punctul cel mai nordic al țării.

Faptul că acolo aveam putința să stăm de vorbă pe îndelete cu tov. Adochiței ne-a determinat să pornim spre Coțușca. Pe tov. Adochiței l-am găsit acasă. Avea un musafir, pe consăteanul său Mihai Boghiu, cu care umblase un an — doi la școala din Hilișeu-Crișan. Const. Adochiței și-a adus aminte de anii copilăriei...

— Locuiam la marginea satului. Zilnic trebuia să străbatem prin zloată, pînă la școală, cam 5—6 km. Acolo, drept sală de clasă foloseam o odăiță din casa unui gospodar. Dar n-am umblat mult la școală. M-a luat tata pe moșia lui Brăilescu să-i dau ajutor.

Pămînt aveam cam o jumătate de hectar iar noi eram șase copii. Nu puteam s-o scoatem la capăt. Ne înglodasem în datorii de nu mai puteam ieși, deși munceam de ne speteam. Într-o bună zi, (nu împlinisem nici 14 ani), am plecat la ferma Trestiana, în apropierea Dorohoiului. După un an a venit și tata. Dar ca și pe moșia boierului din sat eram și aici suduiți, bătuți și înșelați. Îmi venea să-mi iau lumea-n cap. Dar oriunde m-aș fi dus pe vremea aceea n-aș fi găsit un trai mai omenesc.

Din vorbă în vorbă am aflat că tov. Adochiței s-a născut chiar în anul cînd a pornit răscoala.

— Paharul suferințelor țărănimii se umpluse pînă la vîrf. În vechea plasă Săveni, ca să dau un exemplu, aproape 20 de moșieri stăpîneau 26.500 hectare din cel mai bun pămînt, iar 2.800 de gospodării țărănești nu aveau nici un petec de ogor. Mai întîi răscoala a pornit în cîteva sate din fostul județ Botoșani iar apoi vîlvătăile ei au cuprins întreaga țară. Din ordinul guvernului de ciocoi, cei care au cerut pămînt au fost schingiuiți, uciși. Așa hotărîseră reprezentanții burgheziei și moșierimii în parlament. După peste 50 de ani, în aceeași sală, adevărații reprezentanți ai poporului, deputații în Marea Adunare Națională, au adus un omagiu celor căzuți. Printre aceștia am avut cinstea să fiu și eu, fostul argat de pe moșiile boierești.

L-am rugat pe tovarășul Adochiței să ne povestească despre meseria pe care a îndrăgit-o atît de mult: despre creșterea vacilor.

— După eliberarea țării am lucrat cîtva timp la gospodăria de stat „Progresul", constituită pe terenurile fostei ferme Trestiana. Din 1949 m-am transferat la Coțușca. La puțin timp după sosirea mea am fost trimis la gospodăria de stat Lucina, din raionul Cîmpulung. Aici, o comisie de specialiști clasase la reformă un număr de 70 de vaci. Întregul efectiv urma să fie îngrășat la Coțușca și apoi trimis la abator. Îngrijind bine vacile am reușit în scurt timp să obținem producții de lapte destul de mari.

Văzînd rezultatele, trustul a renunțat să mai sacrifice vacile și a hotărît ca ferma să fie dezvoltată în continuare. Această întîmplare mi-a întărit credința că nu există vită rea, ci numai îngrijitor rău. Socot că dacă un om nu are dragoste pentru ani-

male să nu se facă îngrijitor. Sînt pe lume doar atîtea meserii. Dar numai cu dragoste nu creşti vite frumoase. Mai trebui să te îngrijeşti să le creezi tot felul de condiţii. Prin părţile noastre este o vorbă pe care o ştim din bătrîni: cu bucăţica se creşte viţica. De aceea mulgătorii din Coţuşca hrănesc vacile şi viţeii după cum scrie la carte. Mai păstrez şi astăzi o carte intitulată „Creşterea animalelor în colhozuri" pe care am procurat-o de cînd am început să lucrez la această gospodărie. Cînd o împrumut cuiva spun: „băgaţi de seamă, este o carte minunată. Aplicaţi tot ce găsiţi în ea şi dacă nu o scoateţi la liman cu vacile să nu-mi spuneţi pe nume."

Din cartea asta am învăţat că este bine să hrăneşti iarna vacile cu nutreţuri însilozate iar că vara le va prinde bine un conveier verde. Anul trecut aici la noi fiecare vacă a consumat cîte 13.200 kg. nutreţ murat. Se întîmplă vara, în luna lui cuptor cum se zice, să vie seceta şi să usuce păşunea. Atunci noi umblăm la groapa de siloz şi dăm vacilor cantităţile necesare. Aş vrea să spun cîteva cuvinte despre mulsul vacilor. Această operaţie trebuie făcută de oameni pricepuţi. Altfel se obţin cantităţi mici de lapte, animalele devin nărăvaşe sau se pot îmbolnăvi. Înainte de a începe mulsul, se face masajul ugerului timp de 2—3 minute. S-a constatat că masajul aduce mai mult sînge în uger şi ajută la o secreţie mai bogată a laptelui. Mulgerea se face deobicei cu mîna strînsă în pumn. Numai la vacile cu sfîrcul mic se face mulgerea cu două degete.

— Care au fost rezultatele pe care le-aţi obţinut în ultimii ani?

— Producţia de lapte pe cap de vacă furajată a crescut de la an la an. În 1958 ea a fost de 3.067 litri, în 1959 de 3.611, iar anul trecut de 4.466 litri la un efectiv de 104 vaci cît a avut brigada mea în primire. Anul acesta sperăm să întrecem producţia planificată pe cap de animal. În ceea ce priveşte preţul de cost al unui litru de lapte acesta a scăzut sub un leu.

Am muncit 22 de ani pe la diferite moşii, fără să am o mulţumire. Eram socotit cel mai de jos om — un văcar. În anii de democraţie populară munca mea a fost apreciată. În 1954 mi-a fost acordat titlul de Erou al Muncii Socialiste. Căldura cu care conducătorii partidului şi guvernului, prezenţi la festivitatea de decernare a înaltului titlu, mi-au strîns mîna, felicitările care mi-au fost adresate m-au făcut să simt mai puternic cît de strîns legată este munca mea de munca întregului popor pentru construirea unei vieţi noi.

Aş putea spune că în anii care au trecut am cîştigat o oarecare experienţă în creşterea vacilor. „Zestrea" asta n-o ţin numai pentru mine. Ori de cîte ori am prilejul, o împărtăşesc şi altora. Vasile Amitrului a lucrat în brigada mea ca mulgător. Acum i s-a încredinţat brigada de vaci de la secţia Crasnaleuca a gospodăriei noastre şi rezultatele pe care le obţine sînt din ce în ce mai bune. Mă mîndresc şi cu Emilia Lucian, brigadieră la gospodăria de stat vecină, Havîrna. Acum cîţiva ani era simplă mulgătoare la Coţuşca. Elevi de ai mei am nu numai în gospodării de stat, ci şi într-o seamă de gospodării colective. Mulţi colectivişti, îngrijitori de vaci din regiunea noastră, au făcut practică la ferma din Coţuşca. Adesea îmi scriu, îmi comunică rezultatele obţinute, îmi cer sfaturi.

Îi sînt dragi tovarăşului Adochiţei, meleagurile sucevene.

— În trecut prin părţile acestea nu găseai decît cîteva fabricuţe de cherestea, un număr de mori şi prese de ulei. Societăţile capitaliste se ocupau cu extragerea minereului de mangan în bazinul Dornelor şi a sării la Cacica. Şi uitaţi-vă cum arată azi harta regiunii Suceava! La Vatra Dornei şi la Fălticeni au fost construite două combinate mari de prelucrarea lemnului, dotate cu cel mai bun utilaj. Uzinele textile „Moldova" din Botoşani, Filatura de in şi cînepă din Fălticeni, Fabrica de confecţii din Botoşani, sînt tot atîtea salbe în mărgeanul industrial al regiunii. Nu de mult a intrat în funcţie la Bucecea o fabrică de zahăr, una din cele mai moderne din ţară, iar la Cîmpulung o fabrică de conserve de lapte. Agricultura socialistă a regiunii noastre este şi ea în plină dezvoltare. Oriunde ai poposi constaţi că pe zi ce trece oraşele şi satele regiunii îşi schimbă înfăţişarea. Sînt fericit că am apucat să văd — a spus în încheiere tovarăşul Adochiţei — aceste transformări.

TH. MARCAROV

MARIA BANUȘ

Istorie

Noapte, copilărie...
Un tren fumuriu aleargă cu noi, cu mine.
Unde? Spre ce?
Compartimentu-i îngust, sufocant.
Cîteva chipuri goale, triste, străine.
Afară, o noapte ce fuge, cu arborii-n urmă,
Ia geam cu șiroaie strîmbe de ploaie.

Roțile — adînc, dedesubt:
Vino cu mine, vino cu mine!
— Unde mergem, mamă?
Ce ciudat, nimeni nu știe.
Parcă trenul aleargă singur, în gol, blestemat
Parcă toți i-au uitat pe cei de la foc.
— De ce stăm? De ce am plecat?
Roțile — adînc, dedesubt:
Vino cu mine, vino cu mine!

— Unde?

Sînt mică și-nfricoșată.
Am un suflet rănit.

— Uite, crești, devii adolescentă,
Ai să-nțelegi. Am să-ți explic
Adevărul e forță
și e balsam.
Vino cu mine.
Lasă-i. Nu-i mai privi
Lipește-ți fața de geam.
Chiar dacă-i noapte,
nu-ți fie teamă.
Uite, scînteile zboară...
Eu sînt mecanicul,
eu sînt fochistul,
sînt focul,
sînt adevărul.
Lasă-mi sufletul tău,
micul și tristul,
am să ți-l schimb,
am să ți-l trec prin lumină,
Vino cu mine,
vino cu mine,
vino cu mine.

Poezia „Istorie" face parte dintr-un ciclu intitulat „Ochii copilului".

În acest ciclu se reflectă, trecute prin prizma sensibilității ascuțite a copilului, aspecte ale societății capitaliste inumane, cu brutalitatea, ipocrizia, sălbăticia, egoismul, trivialitatea și meschinăria ei, așa cum a cunoscut-o țara noastră în trecut.

Ca un fir roșu străbate prin întregul ciclu zbaterea unui suflet curat de copil în căutarea unei ieșiri din cercul infernal al lumii burgheze, care-l apasă, îl jignește, îl rănește în cele mai adînci și mai delicate fibre ale lui.

Dreptatea, adevărul, soluțiile de viață, adolescentul deabia le va intui, tînărul le va găsi în lupta clasei muncitoare pentru eliberarea întregii omeniri de sub jugul capitalist.

I.C.I.L.

sibiana

SIBIU

SIBIANA

Brînză cremă pentru copii

Brînză topită "Păltiniș"

Brînză topită „Poiana"

Brînză topită „Carpați"

Cremă „Bucegi"

Brînză topită mixtă

delicioase

vitaminate

superioare

Consumați cu încredere în excursii și la mare produsele noastre

cooperativa

muncă și artă

BUCUREȘTI
Sos. Ștefan cel Mare nr. 230
Telefon 12.92.94

Confecționează: cu materialul clientului și al cooperativei.

— Costume — rochii — taioare — pardesiuri, paltoane, balonseide, etc.
— Lengerie bărbați
— Lengerie femei

prin toate unitățile sale din raioanele 1 Mai și 23 August.

— PLISEAZĂ ȘI GOVREAZĂ orice fel de fuste prin unitatea din:
Calea Moșilor nr. 340
— Închiriază prin unitatea din:
Calea Moșilor nr. 364
Rochii nylon, costume pentru diferite ocazii.

Cooperativa

Artă și PRECIZIE

din București,
str. 30 Decembrie nr. 13
telefon 15.60.53

Execută prin unitățile sale:
Reparații, transformări și confecții de bijuterii, cu materialul clientului

— Reparații cu piese originale, la orice fel de ceasornice;
— Reparații, ceasuri electrice, pontaje și kilometraje;
— Transformări ceasuri.

Rețineți:

Coop. ARTA și PRECIZIE
CEASORNICĂRIE
GIUVAERGERIE
BUCUREȘTI

ȘTIAȚI CĂ?

... unii pești pot rezista un timp uimitor de mare fără a se hrăni? Astfel sînt pești răpitori care rezistă fără mîncare 200 de zile, carasul 330 de zile iar peștii dipnoi 500—600 de zile.

... numele de țipar îi vine acestui pește de la „țipetele" asemănătoare unui chițcăit de șoarece pe care le scoate atunci

cînd este atins? Aceste sunete sînt produse în urma evacuării bruște a aerului prin bronhii. Și că acest pește este cunoscut în lumea pescarilor ca un barometru de precizie el fiind foarte sensibil la schimbările de presiune, dînd de veste cu 24 de ore înainte de apropierea furtunii prin mișcările sale?

... există pești care respiră timp de patru ani fără a avea nevoie de apă?

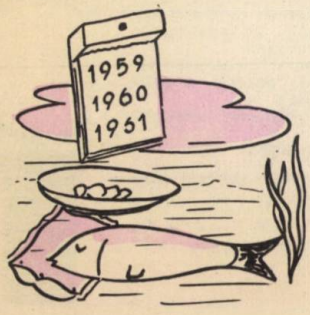

Este vorba de peștii-amfibii, care trăiesc în regiunile ecuatoriale ale Australiei, Africii și Americii (Ceratotes și Lepidosiren). Ei se îngroapă în timpul secetei adînc în nămol și se închid într-un fel de gogoașă, respirînd cu un fel de plămîni — o vezică aeriană.

... în apele romînești trăiește un pește căruia localnicii îi spun „șarpele chior"? El are o formă cilindrică asemănătoare șopîrlei, trăiește ascuns în nămol și iese de acolo pentru a ataca peștii, de care se agață ca lipitoarea.

... printre peștii exotici aduși la noi în țară este și *peștele zebră* (Danio rerio)? Țara sa de origine este India, are capul de culoare galbenă, cu trei dungi longitudinale albastre-violet și atinge 5—6 cm. lungime. Din aceeași familie face parte și *peștele cardinal*, originar din R.P. Chineză, avînd corpul verzui și cu o linie laterală galbenă fosforescentă. Acest pește își schimbă culoarea după mediul înconjurător.

... un pește foarte cunoscut în lumea amatorilor de acvarii este *peștele de aur*? Din această specie există aproximativ 90 de varietăți, de forme și culori diferite ca: *peștele telescop*, care are ochii proeminenți ca un telescop, *peștele-ou*, *peștele cometă*, cu o coadă foarte lungă etc. Întregul corp al acestor pești strălucește fiind de culoare roșie-aurie, încît atunci cînd sînt în acvarii par că ard. Culoarea înotătoarelor este de la roșu închis pînă la alb.

... un pește originar din Venezuela și Brazilia se numește *peștele milioane*? El este colorat în toate culorile curcubeului și naște pînă la 80 pui vii.

... în acvariile țării noastre trăiește *peștele labirint*, care are în afară de bronhii un organ ajutător de respirație cu ajutorul căruia poate trăi un timp îndelungat în afara apei? Din aceeași familie este și *peștele paradis*, originar din China de sud și Indochina. El are capul colorat foarte frumos și înotătoarele de culoare albastră.

... peștii sînt cele mai vechi animale vertebrate care au apărut pe pămînt cu milioane de ani în urmă? Aflăm des-

pre existența lor în trecutul îndepărtat prin fosilele care se găsesc.

... în apele Vîlsanului, afluent al Argeșului, s-a descoperit o specie necunoscută de pește? Descoperitorii i-au dat numele științific de *Romanichtys valsanicola*. Este vorba de un pește care trăiește pe fundul apelor de munte, pe sub pietrele mari din mijlocul rîului.

... primul om de știință romîn care a studiat speciile de pești care trăiesc în țara noastră a fost Grigore Antipa, el fiind întemeietorul ichtiologiei romînești?

... vîrsta unui pește se poate cunoaște după numărul cercurilor concentrice aflate pe solzii acestuia?

... icrele de mreană sînt toxice și dacă sînt consumate produc dureri de stomac, vărsături și dureri de cap?

... un rechin din apele tropicale — *Rhineodon typicus* — atinge 20 metri lungime, în timp ce morunul nostru din Marea Neagră poate ajunge și el pînă la 16 metri și o greutate de 1500 kg.? Și că numărul icrelor la morun este între un milion și cinci milioane?

... în Oceanul Atlantic trăiește *peștele lună* (Mola, mola) care are cel mai mare număr de icre și anume 300 milioane?

... în apele noastre stătătoare trăiește

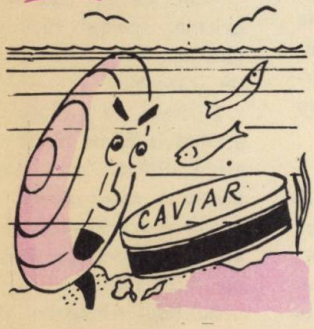

un pește numit *Boarța* și că acesta își depune icrele în interiorul unei scoici? Aici ele se clocesc și numai după ce puii s-au mărit ies la suprafață.

... 44 la sută dintre peștii ce trăiesc în adîncurile oceanelor sînt înzestrați cu organe luminoase, numite în mod științific fotofore? Aceste organe au o structură asemănătoare ochiului, cele mai simple fiind alcătuite dintr-un grup de celule care secretă un mucus luminos, producerea luminii datorîndu-se unei substanțe care se numește luciferină.

... există pești care au organe încărcate cu electricitate? Este vorba de pești marini din grupul Elasmobronhiilor, (Torpedo marmoratus) din mările calde, Malapterurus electricus care trăiește în fluviul Nil, Gymnotus electricus din fluviul Amazon. Datorită unei structuri speciale a sistemului muscular, mușchii striați ai acestor pești sînt înzestrați cu

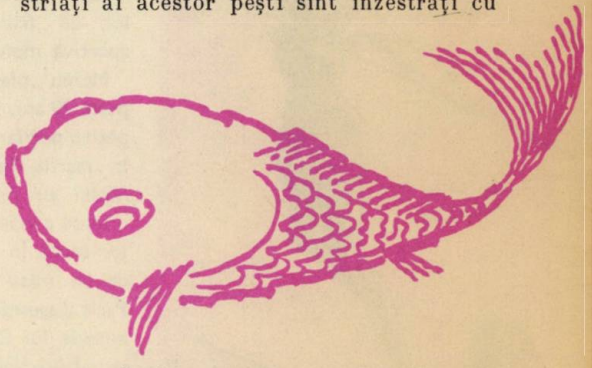

organe electrogene, organe care-i apără de dușmani sau cu ajutorul cărora își procură hrana. Asemănîndu-se cu o pilă electrică, ele se prezintă sub forma unor blocuri de prisme verticale — adevărate baterii electrice, fiecare prismă fiind împărțită într-o serie de celule prevăzute cu terminațiuni nervoase, care laolaltă alcătuiesc o placă electrică. Numărul acestor plăci variază între 400.000 și 1.000.000, ele fiind încărcate cu electricitate pozitivă și negativă, puterea curentului fiind atît de mare încît pot electrocuta imediat animalul ce se apropie, provocîndu-i o moarte fulgerătoare, sau să trîntească la pămînt chiar un cal. Intensitatea curentului este în raport direct cu numărul plăcilor electrice și mărimea peștelui. Astfel Torpedo, care are 400.000 plăci, dă un potențial electric de 70—80 volți.

... se cunosc aproape 200 de pești vivipari (adică acei pești care nasc pui vii);și la noi în țară trăiește o asemenea specie în lacul Mangalia, numită *Gambusia*?

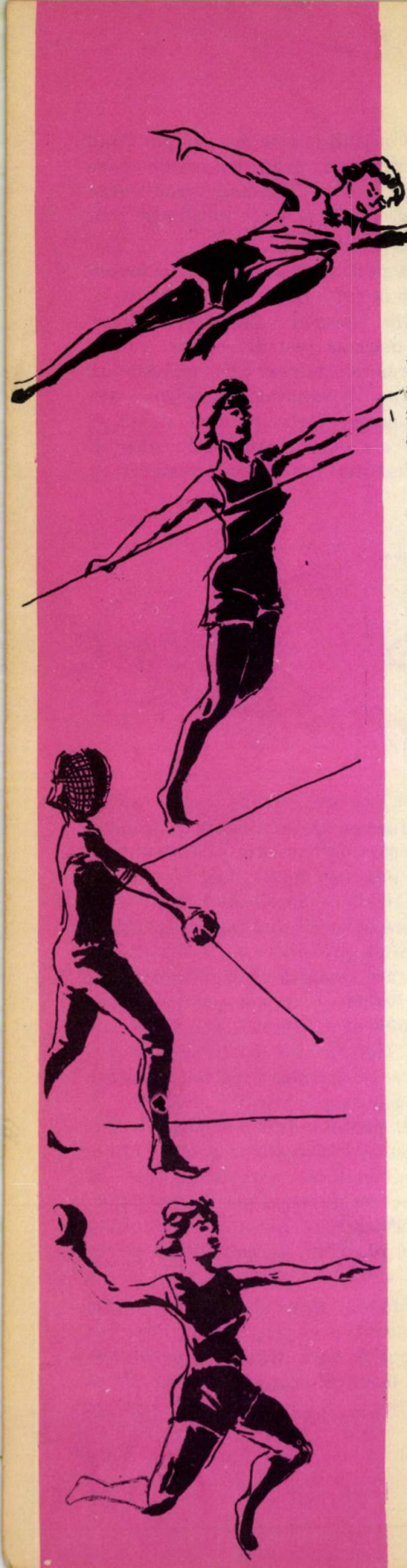

Fetele — nota 10!

Creşterea fără seamăn a sportului romînesc este o realitate arhicunoscută. În numai şaptesprezece ani sportivii noştri au străbătut drumul de la anonimatul aproape total la un loc de frunte în mişcarea sportivă mondială.

Mereu „plasaţi", în urmă cu peste 20 ani, în minuscule competiţii periferice, mereu absenţi în marile întreceri, sportivii noştri au intrat în circulaţia intensă a nomenclaturii valorilor certe. În pîlnia telefonului de pe masa redactorului din Paris al agenţiei „France-Presse", numele lui Dumitru Pîrvulescu sau al lui Valeriu Bularca sună o singură dată, distinct şi prestant, cu toate că la capătul celălalt al firului este îndepărtata sală din Yokohama, iar numele Iolandei Balaş, care traversează mereu coloanele marilor cotidiene sportive, suferă metamorfozele celebrităţii, ajungînd să sune simplu Iolanda sau chiar Ioli.

*

În acest efort general al sportivilor noştri, rolul fetelor este de-adreptul impresionant, iar în anul care s-a scurs el capătă proporţiile unei victorii asupra băieţilor.

Faptul apare aproape de neînţeles dacă ne aruncăm privirile asupra unui trecut nu prea îndepărtat.

Noţiunile femeie şi sport erau aproape incompatibile. Dacă în rîndurile băieţilor mai apărea din cînd în cînd cîte un nume demn de reţinut, despre sport feminin nici nu se putea vorbi.

*

Ploaia înoitoare a prefacerilor a înviorat şi sportul. In anii puterii populare s-au construit numeroase stadioane, terenuri, săli de sport.

Fetele au luat-o la goană ca să alerge în crosul de-ntîi mai. Undeva, pe malul mării, la Mangalia, lariné se pregătea să sară peste stachetă.

Iar în Apuseni, în bătrîna Ţară a Moţilor, Catinca a pus piciorul în prag şi a îndrăznit să spună că nu urcă spre muntele Găina, la tîrgul de fete, pentru că a doua zi are „meci de ping-pong".

*

Anul acesta, mai mult ca oricînd, sportul feminin din ţara noastră a obţinut victorii de răsunet.

E drept că Zoltan Vamoş a ţinut la Roma pasul marelui Herb Elliot, dar atletismul nostru a atras atenţia Centomillei şi a întregului glob mai ales prin eforturile Iolandei şi ale Liei Manoliu.

Sulităşul Alexandru Bizim a fost anul trecut în zona marilor performanţe, dar Maria Diaconescu-Diţi s-a apropiat mai mult ca oricînd de inegalabila aruncătoare sovietică Elvira Ozolina. Inepuizabilul Constantin Grecescu a sosit din nou primul în crosul Balcanilor,

dar ambiţioasa lui soţie, Florica, nu s-a lăsat mai prejos şi a antrenat spre locul întîi întreaga noastră echipă feminină.

În sfîrşit, în timp ce aruncătorii noştri de greutate bat pasul pe loc, Ana Roth e mereu constantă la nivelul performanţelor de valoare.

Dar atletismul nu e singurul sport care a încununat străduinţele fetelor. Maria Vicol şi Olga Szabo, după ce au rezistat cu brio asaltului olimpic din cetatea Capitoliului, au plecat „în cinci" la Sofia şi au adus acasă frumoasa cupă a campioanei mondiale universitare.

Dar parcă nicăieri mai mult decît la handbal nu se vede mai clar dîrzenia sportivelor noastre. La numai o săptămînă după ce handbaliştii cuceriseră titlul suprem la Dortmund, Praga saluta victoria „Ştiinţei" în Cupa Campionilor Europeni. Campioanele mondiale la handbal în 11 au oferit un neobişnuit exemplu de adaptare, trecînd rapid şi victorios la explozia jocului în şapte.

În împodobirea vitrinei cu cupe a handbalului romînesc, fetele au merite deosebite.

Glorioasa pleiadă a gimnastelor noastre, afirmată în timpul Olimpiadei de la Melbourne, a continuat să fie mereu pe primul plan. Numele Soniei Iovan sau al Lenuţei Leuştean a depăşit de mult limitele Europei.

Pekinul, cu al său campionat mondial de tenis de masă, a însemnat o nouă victorie a sportului nostru feminin. E drept că trioul Negulescu — Rethi — Cobîrzan a adus în ţară o nouă cupă de campioni europeni, dar isprava Mariei Alexandru şi a Getei Pitică are o valoare superioară prin faptul că la Pekin n-a lipsit nimeni.

Să ne oprim acum asupra unui fapt sugestiv. După întîlnirea de nataţie R.P. Romînă—R.P. Polonă, cronicarul scria, cu o umbră de regret, chiar în titlu; *„Dacă ar fi numai probele feminine"*. Într-adevăr, în ultimul an culoarele de apă ale fetelor au spumegat mai mult ca oricînd. Perseverenţa de adult a adolescentei Sanda Iordan ne-a adus un titlu de campion mondial universitar, vigoarea Cristinei Balaban a inundat tabelele vechilor recorduri, iar numeroasele nume noi, în care abundă Doinele şi Ilenele, promit mult pentru fete.

În sfîrşit, să nu trecem cu vederea frumosul sport al celor curajoşi: paraşutismul. Nici aici fetele nu s-au lăsat mai prejos. Elisabeta Popescu, Elena Băcăoanu şi Angela Năstase au stabilit rînd pe rînd noi recorduri mondiale, oglindind uriaşul salt pe care l-a făcut sportul feminin din ţara noastră.

*

Sportul a intrat temeinic în viaţa femeii. Tînăra mamă a înţeles definitiv rolul sportului în creşterea copilului. Victoriile Iolandei Balaş, ale Sandei Iordan, sau cele ale Olgăi Szabo nu sînt întîmplătoare. Ele trebuie căutate în însăşi esenţa revoluţiei poporului nostru, care a adus femeii deplină egalitate în drepturi cu bărbaţii, deplină eliberare, dreptul la o viaţă demnă şi plină de sensuri noi, viaţa sub soarele socialismului.

IOAN CHIRILĂ

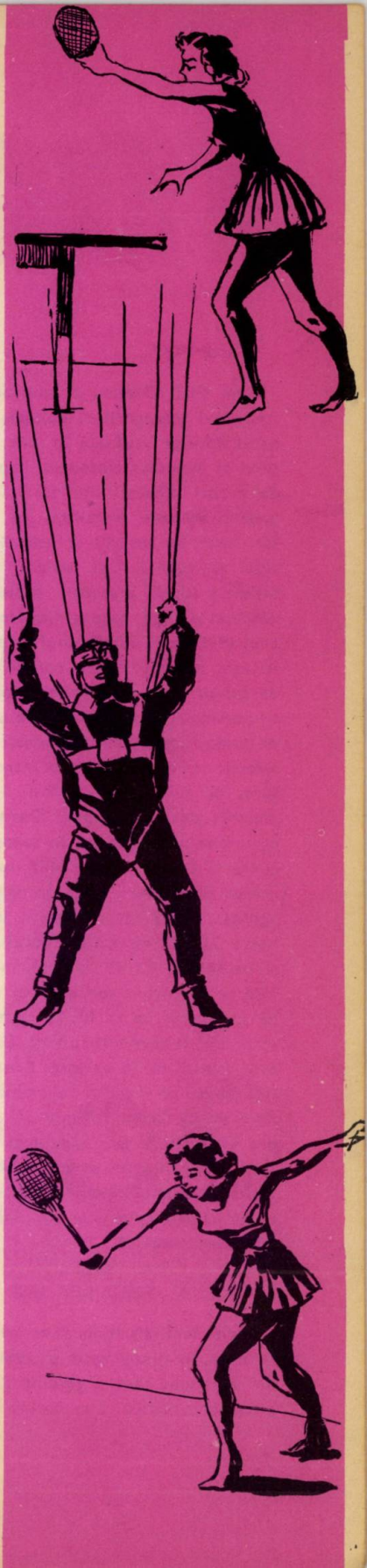

1000000 de talente

Cine sînt? Oameni ai muncii care împletesc freamătul strungurilor, pulsația mașinilor, foșnetul spicelor legănate în vînt cu ritmul dansului și melodica cîntecului popular. Un milion de artiști amatori din fabrici, instituții, gospodării agricole socialiste, își consacră timpul lor liber, cu pasiune și entuziasm artei; dansului și muzicii. Dar pentru a înțelege semnificația adîncă a acestui milion de talente, să zăbovim o clipă asupra următoarelor cifre: în anul 1938, după datele unui recensămînt existau în țara noastră 90 de coruri și 70 de echipe de dansuri. Pe cînd acum, numai în anul 1961, au participat la finala celui de al VI-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori (în urma unei selecții serioase, deoarece întrecerea s-a desfășurat pe raioane și regiuni) 11.000 de artiști amatori, deci cei mai buni. Dar știți cîți au participat într-un singur an, în toate etapele acestui concurs? 615.000, adică 6147 de coruri, 9121 de echipe de dansuri, 6439 de brigăzi artistice de agitație, 2347 de formații instrumentale și peste 21.500 de soliști vocali, instrumentiști și dansatori. Ca să nu mai vorbim de ceilalți încă necuprinși în concurs, dar cuprinși în miile de spectacole ce au loc în cluburi, la căminele culturale, la casele de cultură. Demn de remarcat este faptul că la această finală au participat trei coruri cu veche și valoroasă tradiție, coruri decorate cu Ordinul Muncii. E vorba de corurile din Chizătău-Banat, Sălișteș și Nocrich-Brașov.

Pe arpegiul artei amatoare, desfășurarea este impresionantă și rîndurile de față își propun să redea cîteva crîmpeie din această pasionantă întrecere artistică.

ÎN MIEZUL VERII LUI 1961

Acum, la sfîrșit de an, să ne întoarcem cu gîndul în urmă, în miezul verii lui 1961, cînd la Teatrul din Lipscani, care a găzduit finala concursului artiștilor amatori, s-au aprins luminile rampei.

Pe scenă, odată cu ridicarea cortinei, apar primii protagoniști. În clipa aceea, ca un prolog al neobișnuitului spectacol ce a durat opt zile încheiate, fanfara uzinelor din Baia-Mare execută „Te cînt Partid" de Mircea Neagu. Muncitorii aceștia harnici nu numai că au deprins de mult secretul notelor, dar iată-i executînd cu măiestrie lucrări muzicale ce presupun virtuozitate. Sau să ne întoarcem înapoi la arta muncitorilor pantofari din orchestra simfonică a uzinelor de încălțăminte din Cluj, care au interpretat cu caldă înțelegere uvertura la opera „Nunta lui Figaro" de Mozart. Astăzi, Beethoven, Mozart, Chopin și Șostakovici sînt prieteni buni și ai oțelarilor reșițeni. Orchestra simfonică a combinatului de la Reșița este o mărturie în acest sens. Iar confirmarea măiestriei oțelarilor care mînuiesc cu gingășie arcușul viorilor este titlul de laureați ai celui de al VI-lea Concurs al artiștilor amatori de la orașe și sate.

O FAMILIE DE ARTIȘTI PE SCENĂ

Să vă prezentăm acum un moment inedit al concursului: prezența pe scenă a familiei Udrea de la Casa raională de cultură din Pucioasa, regiunea Ploiești. Repertoriul familiei nu este de loc obișnuit. Dintru început pe scenă a apărut tatăl cu cei doi feciori, Victor de 5 ani și Iosif de 11. Au cîntat o învîrtită din fluier. Mai apoi, strașnicii concertiști au început să umfle burdufele cimpoaielor, continuînd suita cu o melodie populară. Dintr-un alt colț al scenei, a apărut atunci o fetiță a lui Udrea, pe nume Dica, în vîrstă de 6 ani. Și ea a cîntat din fluier o melodie. Dar stați că nu s-a terminat aici. Cît ai clipi din

ochi, a apărut un alt „component" al orchestrei. Și anume Marinela, de 4 ani. Tot din fluier a cîntat și ea, dar de data asta perinița. După spectacol i-am spus lui Victor Udrea, tatăl:

— Ditamai familie de artiști.

— Stați că n-am intrat toți în concurs. Mai sînt Zoica de 13 ani, care cîntă din mandolină și Decebal de 15 ani, care cîntă la țambal.

— Și „rezerve" mai aveți?

— Cum să nu — a spus tatăl măgulit — pe Mihăiță de 2 ani, care „cîntă" deocamdată din gură. Dar tot la fluier am să-l deprind.

SECRETUL ORIGINALITĂȚII

Poate că ați aflat din ziare despre trișcarii din Leșu-Ilvei, regiunea Cluj. Arta lor este neîntrecută. Dar ei nu folosesc numai fluierul, ci și alte instrumente ca tulnicul, buhaiul, tamburașul etc. Cînd l-am văzut pe dirijorul formației de trișcari din Leșu-Ilvei, mi-am dat seama că am întîlnit o veche cunoștință: Tudor Jarda, compozitorul operelor „Neamul Șoimăreștilor" și „Pădurea Vulturilor" și în același timp profesor la Institutul „Gheorghe Dima" din Cluj.

O altă echipă care obține succese de seamă în ultimii ani este aceea de dansuri a uzinelor „Industria Sîrmei" din Cîmpia Turzii. Ansamblul este format din 18 perechi și dansurile cele mai apreciate sînt: „De-a plimbatul", „Jocul cu bîta", „Purtata de la Luna". Dansatori vestiți aici sînt oțelarul Rubin Pop, laminoristul Augustin Feldeșean, bobinatoarea Gherghina Golobot și încă mulți alții. Știți care este secretul originalității jocului lor? Își culeg singuri din satele lor și din cele megiește dansurile și apoi, în frumoasele lor costume năsăudene, le transpun pe scenă.

FLORICICA MĂRULUI

Marea emulație a artei amatoare se manifestă și prin spiritul creator al componenților echipelor care își pun tot talentul lor să cînte viața nouă de astăzi. Iată, de pildă, cîteva fragmente din cîntecul mezosopranei Saturnina Mercaș, din brigada artistică de agitație din Pașcani:

Foicică din poiene
Din meleaguri moldovene,
Peste văi, păduri și creste,
Zboară-n toată țara veste.
Zboară veste-n lung și-n lat
Să le spui cum s-a schimbat
Și-n oraș și pe ogor
Viața moldovenilor!
. . . . . .
Îi frumoasă și bogată
Cum n-a fost ea niciodată.
Oamenii și hărnicia
Au sfîrșit cu sărăcia.
De la Iași pîn-la Onești
Din Pașcani la Săvinești
Tot ce vezi parc-ar cînta.
Asta e Moldova mea.

Și apoi vorbind despre viața nouă a patriei noastre, despre cele cîte s-au înfăptuit, Maria Precup, compozitoare și cîntăreață în același timp, numită pe drept cuvînt „Privighetoarea din Leșu" cîntă cu bucurie în glas:

Floricica mărului
Mulțumim partidului
Că ne-a fost părinte bun.

*

În cronica anului 1961 se înscriu ca un capitol demn de reținut și activitatea artistică depusă de cele un milion de talente. Acest milion sporește necontenit și faptul că astăzi aceste talente se afirmă pretutindeni se datorește partidului clasei muncitoare care a deschis zări noi poporului, spre o viață tot mai luminoasă. Arta amatoare din țara noastră și-a cîștigat de mult certificatul de maturitate artistică, bucurîndu-se de prețuirea întregului popor.

D. TABACU

O VECHE FORMAȚIE DE POMPIERI VOLUNTARI

În vara acestui an, în comuna Baia de Criș din regiunea Hunedoara, a avut loc o aniversare: formația de pompieri voluntari de-aici a împlinit optzeci de ani de viață și de activitate.

Potrivit statutului întocmit la înființare și păstrat pînă azi în manuscris original, formația a luat ființă în scopul apărării comunei de incendii. Documente ale vremii îi atestă marea popularitate de care s-a bucurat în rîndurile locuitorilor. O fotografie, datînd din ziua constituirii formației voluntare, înfățișează un grup de 17 bărbați mustăcioși, cu coifuri lucitoare pe cap, cu umerii și piepturile împodobite de felurite șireturi marcînd gradele și atribuțiunile. Tot de-atunci durează și steagul: un imens steag de mătase purpurie purtînd pe ambele fețe stema formației (un coif, o scară, o secure, un harpon și-o legătură de frînghie) și inscripția „Societatea pompierilor voluntari din Baia de Criș". Acest steag „bătrînii" l-au păstrat cu grijă, adeseori ascuns, deoarece autoritățile burgheze știindu-l steag roșu, îl căutau ca pe un „material subversiv". Pentru a-l lăsa moștenire urmașilor, formația voluntară de azi plănuiește să pună steagul în ramă urmînd să-și făurească un altul nou. Cu steagul cel vechi, „bătrînii", „veteranii", au defilat în acest an la serbarea aniversării.

„Formațiunea de pompieri voluntară din Baia de Criș" (cea mai veche din regiunea Hunedoara și, după cea din Aradul Nou, poate cea mai veche din țară) păstrează în remiză cîteva unelte de la „bătrîni": o pompă de mînă, cîteva scări. Tot aici se află însă și o pompă mică, la îndemîna copiilor; ea slujește drept material cercului pionieresc „prietenii pompierilor", cerc care, dovedindu-se păstrător al unor lăudabile tradiții, s-a situat de trei ori la trei concursuri succesive, fruntaș pe regiune. Membrii de azi ai formațiunii voluntare de pază contra incendiilor din Baia de Criș dovedesc astfel nu numai respect pentru frumoasa lor tradiție pe care o dezvoltă, ci și grijă pentru pregătirea schimbului de mîine".

ORAȘUL PERLELOR își redobîndește faima

Situat pe litoralul sudic al R.P. Chineze, districtul Hoppo este bine cunoscut și peste hotarele țării pentru bogăția de perle ce se găsesc pe fundul Mării Chinei de sud ca și pentru calitatea acestora.

În această regiune se obțin în mari cantități atît perle naturale, cît și perle de cultură, care sînt foarte mult apreciate pretutindeni pentru luciul lor deosebit și pentru forma lor perfect sferică. Pe drept cuvînt, perlele din Hoppo sînt considerate printre cele mai frumoase din lume.

Încă din timpul dinastiei Han, adică din anul 2.600 î.e.n se practica aici culegerea de perle din scoicile marine.

În timpul celui de al doilea război mondial însă, cînd corăbiile pescuitorilor de perle au fost arse de către cotropitorii japonezi, culesul perlelor a încetat, astfel încît vestitul port Pailu, cunoscut din antichitate ca „Orașul perlelor", și-a pierdut faima.

După eliberarea Chinei de sub dominația imperialismului și a regimului falit ciankaișist, pescuitorii de perle din districtul Hoppo și-au reluat activitatea. Înainte de eliberare perlele nu se cultivau în această regiune. Acum, după ce în prealabil au fost efectuate investigații temeinice asupra cantităților de scoici existente, a început cultivarea perlelor. Astfel, în golful din apropierea vechiului „oraș al perlelor" au fost create două mari rezervoare pentru creșterea scoicilor producătoare de perle. În aceste două mari rezervoare scoicile sînt cultivate după metode științifice.

Rezultatele obținute pînă acum de talentații cultivatori de scoici producătoare de perle, sînt o chezășie sigură că, în curînd „orașul perlelor" își va extinde binemeritatul renume.

O „FABRICĂ" DE... PIETRE PREȚIOASE

Pare neverosimil, nu-i așa? Și, totuși, o „fabrică" de... pietre prețioase există. Ea funcționează în cadrul combinatului electrotehnic din orașul Bitterfeld, situat în partea sudică a R.D. Germane. Aici, un colectiv de maiștri ai „artei alchimiste" plămădesc cu multă ingeniozitate, cu mîinile lor îndemînatice, o gamă întreagă de... pietre prețioase. Din oxid de aluminiu, oxid de titan, oxid de fier și alte materii, cu ajutorul hidrogenului și al oxigenului, renumiți meșteri „fabrică"... rubine, safire, smaralde, topazuri, acvamarin.

Procesul de producție în această mică „fabrică", unică în felul ei, nu este deloc lipsit de interes. Să urmărim deci drumul pe care-l parcurge oricare dintre oxizii amintiți pînă la transformarea lui în... piatră de preț. Într-o sală mare sînt înșirate zeci de „cuptoare refractare" minuscule. Deasupra fiecărui cuptor atîrnă un vas plin cu oxid de aluminiu pur, de pildă. Ori de cîte ori un ciocănel, acționat mecanic, lovește gura vasului, un grăunte de oxid — după ce a trecut printr-o sită deasă — cade în bateria cuptorului și se oprește pe o vergea așezată în poziție verticală. Aici, sub acțiunea unei flăcări puternice, alimentată cu oxigen și hidrogen, care produce o temperatură de peste 2000 de grade, grăuntele se topește și se cristalizează. Din fiecare grăunte se obține astfel cîte un cristal care se depune pe vergea, formînd piatra prețioasă artificială. După trei sau patru ore de ardere se obține, în cele din urmă, un rubin sau un acvamarin în stare brută, tocit și cu suprafețele nestrălucitoare, de trei sute carate. Trecînd, după aceea, în atelierul de șlefuit, situat la etajul clădirii, piatra prețioasă obținută este tăiată cu ajutorul unor fierăstraie folosite la tăiatul diamantelor în mărimile necesare. Bucățile astfel realizate sînt șlefuite și apoi lustruite pînă ce capătă un luciu puternic, asemănător pietrelor prețioase veritabile.

aventurile lui GIGEL...

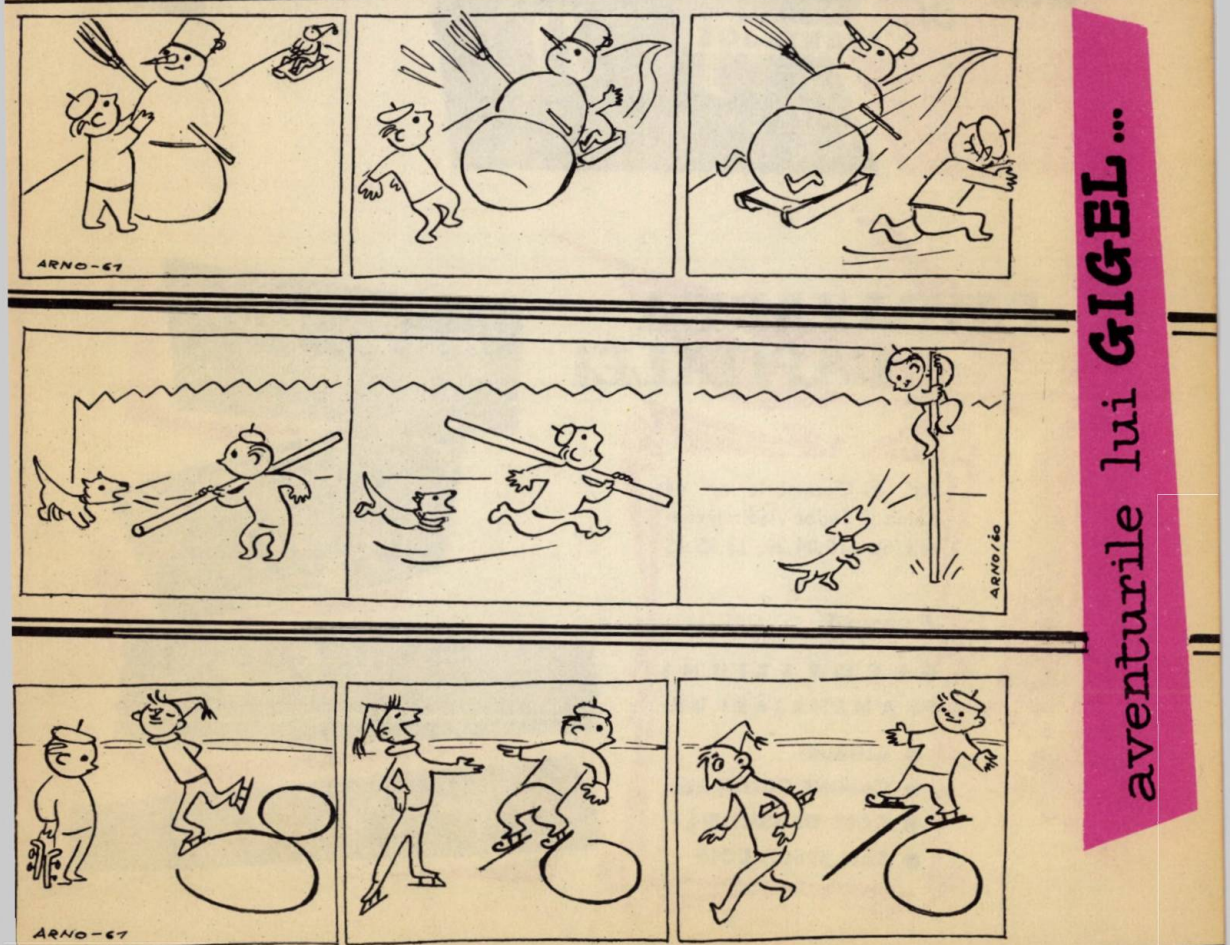

Desene de E. ARNO

ADAS

asigurări mixte de persoane

util și AVANTAJOS

PAVOAZAREA CAPITALEI

Str. 30 Decembrie nr. 44
Raionul Tudor Vladimirescu
telefon: 15.04.29, 13.35.15

Execută

DECORAȚIUNI ȘI AMENAJĂRI DE:

- CLUBURI
- CĂMINE CULTURALE
- CASE DE CULTURĂ
- SĂLI SPECTACOLE

magazinul GRIVIȚA

Lutungerie

Galanterie

Avintul
PRODUSE DIN CARNE

MONEDE
de mărimea unei cutii

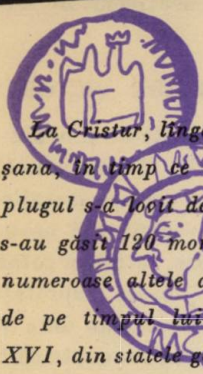

La Cristur, lîngă Marghita, regiunea Crișana, în timp ce un sătean ara pămîntul, plugul s-a lovit de un vas îngropat. În el s-au găsit 120 monede de argint, precum și numeroase altele de dramă. Monedele sînt de pe timpul lui Sigismund, din secolul XVI, din statele germane și Polonia. Avînd în vedere faptul că în acest vas erau felurite monede, se presupune că ele au aparținut unuia care se ocupa cu schimbul de bani. Interesante sînt florențele, monede de mărimea unei cutii cu un diametru de 10 cm.

De asemenea, la Ghighișeni, în aceeași regiune, s-au găsit 300 monede grecești de argint din secolele XV—XVI.

BARCA SPEOLOGICĂ
a lui E. Racoviță

Printre obiectele expuse în micul muzeu „Emil Racoviță" din Cluj, poate fi observată barca speologică cu care a circulat fondatorul științei speologice prin peșterile din insulele Baleare, lampa cu lumînare pe care o folosea, șuba, armele de vînătoare și jurnalul lui de bord. De asemenea, pe un raft stă haina de piele pe care Racoviță o purta sub cămașă în Antarctica, ca să nu înghețe.

În afară de 20 de volume cu notițe, în fototeca savantului sînt 2.000 de fotografii ce reprezintă imagini ale peșterilor cercetate în întreaga lume, precum și 12 cutii cuprinzînd corespondența lui Racoviță.

UMOR

GH. CHIRIAC

IERI
— Vai, tifos!..

AZI
— S-a „însănătoșit"!..

UMOR

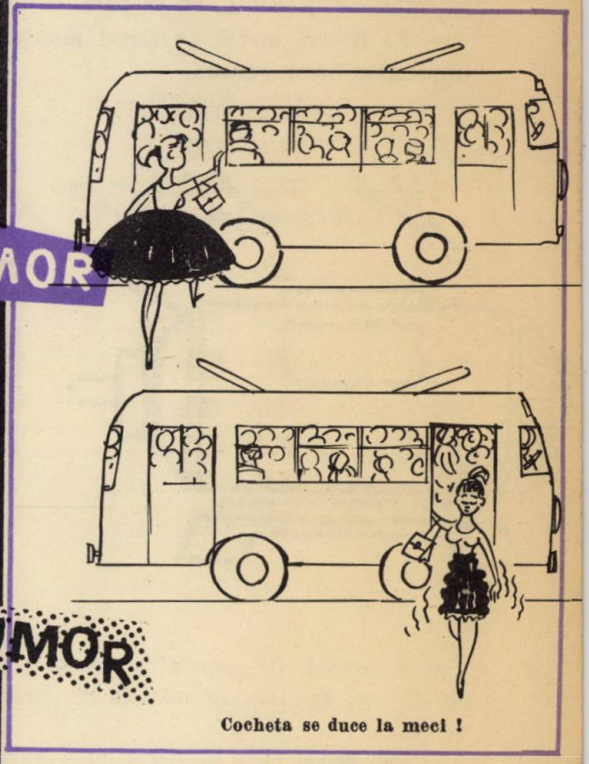

Cocheta se duce la meci !

UMOR

La coborîre, unii călători sînt foarte politicoși : spun pardon !

UMOR

Știați ce este acela un „PANSON"?

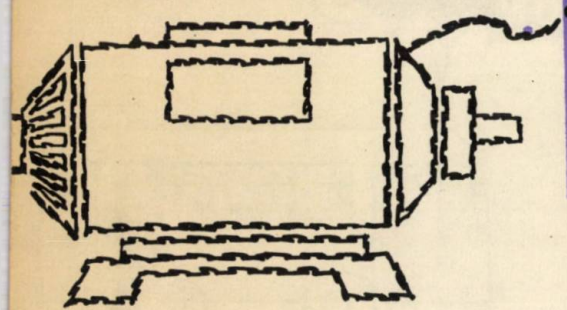

Stau de vorbă cu un bărbat scund și negricios. E Ștefan Casnur, șeful unei echipe de montori de la uzina de motoare electrice din București.

— După ce recunoașteți motoarele pe care le-ați montat dumneavoastră? — îl întreb.

— După acest panson!

Interlocutorul îmi arată un tub metalic pe care sînt marcate niște semne, un grup de cifre sau de litere, mi se pare.

— Pe fiecare motor pe care-l montăm imprimăm acest panson.

— E un fel de „marcă" a echipei, — observ eu, în timp ce mă uit la parafa metalică.

— Da. Și ținem la prestigiul ei — întărește grav celălalt.

Convorbirea noastră are loc în hala de montaj. Mai precis în hala „montaj doi", denumită astfel spre a nu se confunda cu o altă hală, mai veche, unde de asemenea se face muncă de asamblare.

— Toate aceste motoare poartă semnătura echipei noastre.

Urmărind gestul interlocutorului meu, văd în fundul halei, înșirate pe două rînduri, motoare și grupuri de sudură, cu carcase noi, acoperite de vopsea lucitoare, gata să plece pe poarta uzinei. Pentru o clipă, mă încearcă un sentiment de nostalgie...

ULTIMUL EFORT DECIDE VICTORIA

La prima vedere, sarcinile de producție ale montorilor sînt strict delimitate. Ei dau forma definitivă produselor metalice și le aranjează ultima toaletă. Ei asamblează bobinele în carcase, introduc rotori și palieri, acoperă cu vopsea suprafața exterioară. Apoi, motoarele sînt duse la standul de probă, unde sînt supuse la diferite încercări. Li se aplică o etichetă metalică ce ține loc de certificat de naștere, sau mai bine zis de act de identitate...

Și totuși lucrurile nu sînt așa de simple cum par la prima vedere. Vorbind la figurat, montorii sînt într-un fel controlorii de calitate ai întregii uzine. Prin mîna lor trec toate subansamblurile, toate piesele produse de celelalte secții.

Montorii trag concluzia, încheie, dacă vreți, bilanțul unei activități bogate și complexe. „Mașina electrică — așa cum mi-a spus un specialist — nu rabdă mun-

ca de cîrpăceală. Fiind pusă în mişcare, orice defect iese imediat la iveală".

Răspunderea celui care intervine în etapa finală este cu mult sporită. Nu numai în jocul de şah sau la o cursă rezultatul depinde de ultimele mutări sau de ultima sută de metri. Şi aici „finişul" este un act de mare răspundere.

„Pansonul montorilor", care precede baterea etichetei finale, angajează nu numai echipa respectivă ci însuşi prestigiul, însăşi „marca fabricii". Aici, se verifică, în ultimă instanţă şi calculele proiectanţilor, şi primele experienţe făcute de cei de la prototipuri şi apoi întreaga gamă de operaţii prin care trece produsul fabricat în serie: turnarea, prelucrarea pieselor şi bobinajul.

Iată de ce conştiinciozitatea, atenţia plină de scrupul pentru îndeplinirea datoriei, constituie una din premizele majore ale calităţii produsului care iese pe poarta uzinei.

„ARMA CUNOAŞTERII"

Totuşi, conştiinciozitatea, numai conştiinciozitatea, cu toate că e o calitate importantă, nu rezolvă totul. Şi un om conştiincios poate greşi. Alături de conştiinciozitate, mai e nevoie de cunoaşterea meseriei, de o cunoaştere lucidă, bazată pe ştiinţă.

Mă uit la montorii răspîndiţi în grupuri mici în hală, aplecaţi asupra bobinelor şi carcaselor. Ghicindu-mi parcă vorbele nerostite, Ştefan Casnur îmi spune:

— Ne preocupăm neîncetat de calificarea oamenilor. De cîte ori se întîmplă vreo defecţiune, — şi aceasta se întîmplă destul de rar, — aduc toată echipa să analizăm cauzele care au provocat-o. Aceasta duce la îmbunătăţirea muncii noastre. Nu facem niciodată rabat cînd e vorba de exigenţă...

Ascultîndu-l, îmi aduc aminte de o discuţie ce am avut-o cu inginerul care conduce secţia de montaj. Era vorba tot de perfecţionarea calificării montorilor.

— Un montor nu trebuie să ştie numai mecanică, îmi spunea inginerul. El trebuie să cunoască şi noţiuni de electricitate, să descifreze şi desenele cuprinse în proiect... Cu alte cuvinte, să înţeleagă toate subtilităţile muncii lui. Şi această înţelegere nu i-o poate da decît ştiinţa. Să luăm, de pildă, doi montori la fel de atenţi, la fel de conştiincioşi. Amîndoi cunosc, de pildă, cerinţa elementară la noi în montaj că rotorul trebuie introdus cu mare grijă. Unul însă ştie acest lucru, fiindcă i-a spus maistrul sau inginerul. Pe cînd celălalt îşi dă seama el însuşi de necesitatea de a face cu grijă această operaţie întrucît el înţelege consecinţele ce decurg dintr-o manipulare neatentă pentru funcţionarea maşinii. Primul poate crede la un moment dat că dispoziţia tehnicianului e o şicană, o pretenţie absurdă sau exces de zel, pe cînd celălalt va înţelege singur, fără multă vorbă.

Iată de ce la secţia de montaj s-au ţinut un şir de lecţii de perfecţionare a calificării, în care s-au expus şi noţiuni ştiinţifice elementare, pe baza unor exemple concrete, luate din procesul de producţie al secţiei.

OM POTRIVIT LA LOC POTRIVIT

Munca montorilor are un caracter colectiv. Pansonul este semnătura întregii echipe. Totuşi, răspunderile sînt bine delimitate. Şi e firesc să fie aşa. Armonia unui colectiv e creată de colaborarea unor personalităţi diferite, a căror contribuţie la opera comună e în concordanţă cu capacitatea de muncă şi de pricepere caracteristică fiecăreia.

De obicei, se lucrează pe unităţi mai mici, subgrupe, care colaborează împreună la montarea unui motor sau grup de sudură. Muncitorii mai vechi, cu mai multă experienţă, sînt mandatarii şefului de echipă. Pe răspunderea lor se aplică pansonul. Tot ei, aceşti muncitori mai vechi, buni cunoscători ai meseriei, cum este Gheorghe Dumitru, de pildă, execută operaţiunile de răspundere: introducerea rotorului sau montarea rulmentului, treabă extrem de delicată, deoarece piesa trebuie încălzită în prealabil la o anume temperatură, ca să nu se defecteze.

Deci buna organizare: omul potrivit la locul potrivit. În echipa de electricieni,

de pildă, femeilor li se încredinţează operaţiunile mai uşoare ca efort fizic, dar care cer şi migală, cum ar fi împachetarea periilor şi izolarea legăturilor electrice.

Într-o măsură, calitatea producţiei depinde şi de organizarea oamenilor, de aşezarea celor mai conştiincioşi şi mai capabili în posturile cheie, hotărîtoare...

„CULTURA PRODUCŢIEI"

Termenul acesta a revenit des în discuţiile pe care le-am avut cu maiştrii şi inginerii. La început, am crezut că e vorba de o figură de stil, dar apoi mi-am dat seama că acest termen sintetizează un moment important în întrecerea pentru calitate pe care o desfăşoară montorii.

Cînd am vizitat sala „montajului doi", era tocmai în preziua intrării în funcţie a unui nou agregat; un cuptor de uscare cu raze infraroşii, prevăzut cu un conveier pentru transportul pieselor. Văzute în timp ce funcţionează, cu toate luminile aprinse, cuptoarele par nişte faruri sau nişte diademe strălucitoare, împodobite cu cioburi de soare...

Dar să revenim la proza producţiei. În urma uscării în aceste cuptoare, se realizează o vopsire mai bună a produselor, prin faptul că se formează o peliculă (strat de vopsea) mai rezistentă. Dar nu numai atît. Se face un pas important pe linia ridicării „culturii producţiei".

Prin procedeul vechi, piesele erau montate înainte de vopsire. Acum însă ele se montează vopsite în formă definitivă. Montajul devine mai fin, mai pretenţios. Orice zgîrietură sau lovitură de ciocan lasă urme. Piesele trebuie montate în condiţii de „igienă". La mijloc, intervine şi un motiv psihologic. Aspectul curat şi îngrijit al pieselor stimulează aplicaţia către ordine şi frumuseţe a montorilor. Creşte deci şi „cultura producţiei".

*

Toate acestea nu sînt scrise pe pansonul montorilor. Imprimat pe carcasele motoarelor, el lasă un semn minuscul, aproape invizibil. Munca montorilor se încorporează în vasta activitate a întregii uzine, la intrarea căreia pe o placă de marmoră stă scris: „De pe aceste locuri, unde era cîmpul Cotroceni, s-a înălţat pentru prima dată în văzduh Aurel Vlaicu, în ziua de 17 iunie 1910, cu aeroplanul cu motor, inventat, construit şi pilotat de el"...

V. NICOROVICI

COOPERATIVA „MOBILA şi tapiţerie"

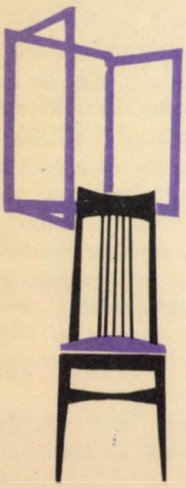

Sediul central Str. Băcani Nr. 1 — Telefon 13.11.06

anunţă clientela că execută pentru populaţie comenzi şi reparaţii de:

MOBILIER DE ORICE FEL
— uşi — ferestre
— tapiţerie, studiouri, divane, scaune, fotolii, recamiere
— galerii, perdele
— montări de perdele, draperii, huse
— galerii de perdele
— transformări de mobilier
— lustruitul mobilei la domiciliu
— PLĂPUMĂRIE-SALTELĂRIE
— Vopsitorie de mobilă
— Reparaţii şi confecţii de butoaie

— În acest scop stau la dispoziţia clientelei toate unităţile de deservire a populaţiei din Capitală aparţinînd coop. „Mobilă şi Tapiţerie" organizate pe raioane şi specific, care angajează comenzi şi reparaţii şi cu plata în rate.

— Comenzile pentru mobilier nou se primesc la centrul din str. Plevnei Nr. 7.

Centrul de achiziţii din calea Moşilor Nr. 88, cumpără de la populaţie mobilier uzat cu plata imediat.

Vînzarea mobilierului recondiţionat se face la centrele din str. Bărăţiei, 33 — str. Bărăţiei 51 — cal. Văcăreşti 8 — str. 30 decembrie 30 — str. sf. Vineri, 2 şi cal. Moşilor 122.

140 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI G. FLAUBERT

UN MARE CREATOR REALIST

Circulă și astăzi legenda că Flaubert ar fi fost îndrăgostit de singurătate și că opera sa este logodna geniului cu mizantropia. Nimic mai fals. Omul căruia i se atribuie cu atîta vehemență tendințe spre însingurare era o fire deosebit de comunicativă, simțea nevoia unor prieteni credincioși, iar tovărășia lor reprezenta pentru el o adevărată familie. Prînzurile la Saint-Grétien, dineele Magny în tovărășia lui Sainte-Beuve, a lui Turgheniev, a fraților Goncourt, a lui Zola și a lui Theophile Gautier sau și mai intimele reuniuni de la Croisset (unde Flaubert și-a petrecut cea mai mare parte din existență) alături de Louis Bouilhet, Maupassant și Laporte stau mărturia firii sociabile a marelui scriitor. Corespondența sa și amintirile ce ne-au rămas ni-l înfățișează preocupat de grijă față de oricine îi cere sprijinul — fie ei debutanți, simpli cititori sau cunoștințe trecătoare. Ca să răspundă tuturor celor ce îi cereau părerea sau îi solicitau o recomandație, Flaubert, care n-a avut niciodată secretar, scria zeci de scrisori trimise uneori spre toate colțurile Franței. Devotamentul față de memoria lui Bouilhet, bunul său prieten, stăruințele depuse spre a-i face un rost începătorului Maupassant pe cînd acesta nu era decît un diletant în poezie și un modest funcționar, sincera bunăvoință față de George Sand nu sînt simple acte de curtoazie. Era în firea lui să fie îndatoritor, să creieze în jur mulțumirea celorlalți și dacă se poate să li se dedice cu toate puterile sale.

... Și totuși Flaubert (12 dec. 1821 — 8 mai 1880) a trăit lungi perioade ca un solitar. Dar, așa cum spuneam, nu pentru că disprețuia societatea oamenilor ci pentru că iubea cu pasiune arta scrisului și înțelegea să-i sacrifice totul (confort, distracții etc.), după cum înțelegea din respect pentru condiția sa de artist realist, să dea societății vremii, prin izolarea sa, replica potrivită la ipocrizia și mercantilismul burghez.

Frații Goncourt observă în „Jurnalul" lor, referindu-se la o deosebire dintre veacul al XVIII-lea și perioada contemporană lor, că în aceasta din urmă burghezia nu mai vrea să vadă în omul de litere, în creatorul de frumos, decît o figură ciudată sau un bufon. Pregătind revoluția de la 1789 ea era interesată să caute aliați și să dispună de arma culturii. Acum, îmbuibată și nemulțumită de sine, burghezia privește literatura cu suficiență, o consideră drept o nobilă inutilitate. Fiindcă nu s-a împăcat de fel cu un asemenea tratament Flaubert n-a dorit să rămînă la Paris, în mijlocul unei lumi ce n-ar fi știut să-i prețuiască exigențele profesionale și idealurile etice. A trăit în singurătate într-un fel de perpetuu protest, la Croisset, unde o mică moștenire părintească îi oferea un pavilion și o grădină pe malul Senei — ambianță propice visului și creației. Aici, în celebrul cabinet de lucru ale cărui ferestre se deschideau spre Sena și spre pădurea de carpeni din spatele casei, a scris Gustave Flaubert marile sale cronici antiburgheze „Doamna Bovary", „Bouvard și Pecuchet" și „Educația sentimentală", evocarea romantică „Salammbo", ciclul epic „Trei povestiri", scrisorile (peste 3000) și piesele de teatru.

La Paris, la Concarneau sau în călătorii lua doar note. De scris n-a scris decît la Croisset. Acolo, în micul conac, departe de societatea coruptă a celui de al III-lea Imperiu, era „oaza lui de liniște" și laboratorul său, acolo se elaborau proiecte literare îndelung rîvnite. În jurul lui creștea, zămislit de el, un univers peste care stăpînea setea de adevăr și bucuria demiurgului îndrăgostit de adevăr.

Un asemenea om avea deci destule motive să se simtă ca un inadaptabil în societatea pariziană suspusă. Echilibrul și-l găsea în pacea de la Croisset, doar în munca grea, înverșunată și istovitoare a supunerii cuvintelor, singura care îl făcea să respire ușor, singura în stare să-i procure o satisfacție trainică. La masa de scris se așeza bănuitor și neguros, înegrea deîndată paginile deja scrise cu corecturi, adaosuri și ștersături.

După cum povestește unul dintre biografii lui, La Varende, întreaga existență a lui Gustave Flaubert n-a avut decît un singur țel: scrisul și prin el dorința de a îmbunătăți moravurile.

H. ZALIS

Pe urmele lui Ilie Leu

Întîi şi-ntîi, ca şi dumnealui, cuconu' Ilie Leu, care ne-a lăsat scris, negru pe alb, un „Memoriu despre o călătorie în locuri îndepărtate, tocmai la Deva", *făcută — împreună cu fiu-său Anastasie, — cam prin anii 1929—1930, trebuie să spunem că şi noi am umblat, nu de mult, în luna lui august, pe nişte călduri zăpuşelnice, prin părţile Transilvaniei, pe drumuri sadoveniene. Nu am călătorit însă ca maestrul Sadoveanu, odinioară, patruzeci şi patru de ceasuri!*

Din Iaşii noştri, nu am zburat cu avionul pînă la Bacău nici barem treizeci de minute. După o oră şi jumătate apoi, plutind lin peste depresiunea, cu verde-pluş îmbrăcată, dintre munţii Tarcăului şi cei ai Ciucului, pe la obîrşiile Mureşului şi pe deasupra podişului ardelenesc, pieptănat de ogoare şi tuns de holde, precum era, aterizam în plină amiază, la Cluj.

A doua zi, odată cu dimineaţa, ne urmăm calea mai departe cu un tren personal care avea a ne duce pînă la Teiuş şi care trebuia pe urmă schimbat cu un altul. Lăsăm în urmă oraşul de pe apa Someşului, păstrînd în minte imaginea vastelor uzine de încălţăminte şi a cochetei şcoli cu două etaje, proaspăt zidită în cartierul fabricii şi admirăm, de la fereastra vagonului, casele noi, cu olane roşii, din preajma liniei ferate; privim defilarea stîlpilor liniei electrice de înaltă tensiune care vin spre Cluj îmbrăţişaţi, doi cîte doi, din adîncul albastru al cîmpiei. Şi poposim prin gări cu persoane desfătate de vizdoage şi de muşcate. La Cîmpia Turzii oprim destulă vreme spre a scruta cu nesaţ, măcar de la depărtare, numeroasele blocuri recent ridicate pentru muncitorii metalurgişti din oraş; vedem, mai apoi, răsăriţi dintr-o rotană de plopi piramidali, crescuţi nu departe de scînteierea Mureşului, fabrica de sodă caustică de la Uioara şi după aceea viile Aiudului înălţate pe spaliere. Pe la orele 11, sîntem la Teiuş.

Cît aşteptăm legătura spre Arad avem destul răgaz să mîncăm pe îndelete o supă şi-un gulaş, ambele abundent condimentate, după care urcăm din nou într-un vagon şi ne vedem de drum. Nu ne urnim bine că şi legăm un fir de conversaţie cu cei pe care întîmplarea ni-i face tovarăşi de drum. Aceştia (un destul de tînăr brigadier piscicol de la păstrăvăria gospodăriei agricole de stat din Prejmer — pe numele lui Francisc Dolescu — şi băieţii lui: Werner şi Franz, ambii elevi în clasele elementare, care, în afară de limba romînă, ştiau să vorbească destul de bine nemţeşte şi ungureşte) rămîn oarecum surprinşi cînd le mărturisim că nu ştim că crescătoria din Prejmer deţine, încă de anul trecut, recordul balcanic, străduindu-se acum să se situeze în fruntea păstrăvăriilor din Europa.

Cît ne tot povestesc tustrei despre faptul că un păstrăv poate trăi pînă la 70 de ani, că au la Prejmer o păstrăvoaică ce cîntăreşte 4 kilograme şi că din cele cinci bazine ale respectivei secţii piscicole, care ocupă nu mai mult de un hectar, se scontează obţinerea unei producţii anuale de circa 25.000 kg, trenul ne poartă printre întinsele lanuri de tutun din părţile Orăştiei, opreşte după aceea în cetatea atelierelor ceferiste ale Simeriei din vecinătatea dealului Uroiu, iar de aici, împreună, ca şi pînă acum, cu domolul curs al Mureşu-

lui care ne însoţeşte tocmai de pe la Aiud şi în albia căruia, asemenea hipopotamilor, numai cu boturile scoase afară din apă, se bălăcesc cîrduri de negre bivoliţe, ajungem către ceasurile cinci după amiază, la Deva.

DEVA

Nu am mai văzut niciodată oraşul acesta de la poalele ultimelor ramificaţii ale munţilor Poiana Rusca, care ne întîmpină cu un cer burzuluit de nori din care-i gata să se stîrnească ploaie.

De la gară, unde se rînduiesc cîteva birje cu un cal şi taxiuri, luăm la iuţeală un autobus care, în cîteva minute, ne şi lasă în piaţa centrală. Pe dreapta acesteia, la colţ, ni se impune ochilor clădirea Palatului administrativ construit în stilul renaşterii germane, cu 70 de ani în urmă, clădire afectată în prezent sfatului popular regional. În faţa sa se deschide parcul public, la intrarea căruia, dintre tufe de trandafiri, de glicine şi dintre boschete şi între brazi ornamentali, alb-albaştri, ca muruiţi cu brumă, răsare, turnată în bronz, statuia masivă a lui Decebal. Aceasta, împreună cu legendara lupoaică de pe basorelieful de pe faţa principală a soclului şi cu cele cîteva versuri din „Graiul neamului" ale lui G. Coşbuc amintesc de zorii istoriei dacice din secolul întîi înainte de era noastră şi de stăpînirea romană de mai tîrziu. După cum ruinele străvechii cetăţi a Devei, care de la o înălţime de 87 metri se sumeţesc cu clonţii lor de granit asupra oraşului din vale, sînt mărturii ale sutelor de ani de crîncenă feudalitate.

Nu avem însă vreme de incursiuni istorice, fiindcă soarele dispare după culmea conică pe care se cocoţează respectiva fortăreaţă de piatră, către care odinioară au dat asalt iobagii lăncieri din oastea lui Horia şi revoluţionarii paşoptişti. Afară se înserează treptat şi prinde să bureze. Ne îndreptăm grabnic spre inima oraşului, cînd pe bulevarul străjuit de tineri salcîmi, ridică degetele, răsfirate două cîte două asupra caldarîmurilor — asemeni coarnelor unor uriaşi melci-codobelci — luminile albe ale neonului, care înfloresc peste tot, gătind cu sclipitoare diademe întreaga Deva.

Le admirăm, postaţi în piaţă în faţa statuilor lui Horia, Cloşca şi Crişan, şi ne gîndim că de la Deva, din memoriul lui cuconu' Ilie Leu de-acum trei decenii în urmă, cînd dumnealui se jeluia că „a găsit tîrgul într-un întuneric prea mare", *la actuala capitală a regiunii Hunedoara s-a săvîrşit, clar ca bună-ziua, un enorm progres.*

După ce luăm în primire confortabila odaie, simpatic mobilată cu cele de trebuinţă pentru odihnă, (fără ca pentru asta „să-i dăm o cinste şi-o ţîră de duhan" *responsabilului, ca Ilie Leu, odinioară), ne aranjăm bagajele şi ieşim.*

Ne plimbăm prin centrul răcorit de ploaie, înţesat, însufleţit de mult popor. Şi nu peste mult, luăm aminte, intrînd ba colo, ba dincolo, că la Deva vipt *este pe alese şi pe săturate la bufetul-expres din piaţa Unirii,* „fără să spesăm prea mult" *din pungă ca predecesorul nostru peregrin, ci, dimpotrivă. E drept, nu găsim nici la restaurantul „Dunărea", nici la „Mureş" şi nici la „Bucegi", chiar* „pardaise umplute" *şi* „clătite cu zămăchişă", *ca altădată, dovadă certă că arta culinară a evoluat şi s-a rafinat, — în schimb* „o glajă de bere" *bună, de Oradea, este; clisă şi pită după pofta inimii —, în toate alimentarele, iar bucate berechet şi de felurite feluri.*

În timp ce ne ospătăm cu o friptură la care ni se serveşte musai şi-un ardei „repede" *şi, îndeosebi a doua zi, cînd cutreierăm prin piaţa de alimente printre movile de lubeniţe, de* „peare", *de prune brumării, de ardei şi de celelalte şi printre tărăbi încărcate, cum sînt, de-o pildă, cele la care se desfac produse de-ale gospodăriilor agricole colective, auzim unele vorbe, din cauza cărora, ca şi Anastasie, fiul lui Ilie Leu, — avem şi noi* „mai multă

plăcere decît mirare", *sau* „altele ni se par ciudate".

Așa fiind, ne îndeletnicim, printre picături, de fugara lor notare:

— Tarhon la borcan iaste? — *deslușim astfel un crîmpei de conversație.*

— Lipsește!

— No, bată-l cucul! Da'oare vigne azimîni?

— Vigne, vigne, minten.

— Mulțam fain!

Întîrziem apoi în fața unei pitării de pe strada 23 August, unde se vinde jimblă, ceva mai departe observăm o firmă veche pe care scrie „Articole funebrale". *Peste cîteva minute, vizităm clădirea nouă, cu o mie de locuri, a teatrului de stat de estradă, care servește și de sală de cinema. La numai 50 de metri de-aici, dincolo de piața autogării IRTA, de unde vin din oră în oră și pleacă confortabile autobuze din și în direcțiile Hunedoara, Simeria, Orăștie, Alba-Iulia, Sebeș, Sibiu, Zam, Brad, Hațeg, Arad și altele, recunoaștem, în vecinătatea imediată a noii clădiri a uzinei electrice (la care se înnoadă liniile termocentralei de la Paroșeni), una din acele vechi* „mori negre așezate la uliți în rînd cu prăvăliile" *pe apa leșietică a Cernei, care curge mută* „pe sub temelii de piatră cenușie, pe sub sălcii și pe sub poduri vechi".

Dacă n-ar fi fost prisăcar la Merișor în ținutul Neamțului, precum și era pe-atunci, apoi cuconu' Ilie Leu, exact aici la Deva ar fi vrut să fie morar. Atîta numai că, povîrnită cum e, hîrbuită și singură pe tot brațul Cernei, a cărei apă e într-adevăr „cu meșteșug abătută dintr-un loc de la deal acum vreo două sute de ani" *(și 30), avînd în bună purtare de grijă și azi* „curățenia gospodăriilor și viața grădinilor", *roata de mult nu-i mai umblă și nu mai zvîrle mărgele de lumină.*

Dealtminteri, „toată ființa liniștită, blajină și veche de pașnică și temeinică așezare săsească" *a orașului acesta care, în chip firesc, i se părea altcîndva ciudată eroului povestirii lui Sadoveanu, — (deși și azi, în bună măsură, mai afli străzi care se taie și* „despart tîrgul în grămezi de case compacte și lipite", *ori* „cvartalul întreg *(care)* stă casă lîngă casă neîntrerupt în patru părți" *și, pe alocuri sînt încă* „uriașe porți boltite care răspund din loc în loc la uliți și care se închid cu o cheie grea și lungă, la trei ceasuri după ce înserează") — *începe a nu mai fi.*

Ca toate orașele patriei noastre, Deva cunoaște și ea tot mai multe și mai înverderate primeniri, astfel încît modestul și mocnitul tîrg al altordăților dispare, dobîndind treptat o modernă înfățișare urbanistică.

Pe sub copaci bătrîni ca cei din grădina publică și pe lîngă umbrelele vărgate de doc de pe terasa bufetului din parc, pe alei cotite și umbroase, ornamentate cu salcîmi, cu brazi, cu păducei și cu corni împroșcați cu roșii poame stacojii, „ne suim pe măgura cea rotundă unde se-nalță cetatea Devei", *acolo unde, hăt de demult,* „în ziduri negre au stătut întîi Geții și mai tîrziu boierii ungurilor", *unde,* „a fost cuib de tăuni" *și care, năruită, știrbă,* „acuma-i ca o chinovie a înălțimilor, de unde se văd munții depărtării pînă la Zarand la miază-noapte, pînă la Pârîng la miază-zi, și apele din șesuri, — Mureșul și Cerna — și alte pîraie și bălți și sate curat așezate și ogoare rînduite cu compasul și drumurile scrise cu alb —, și pomi cu roadă pe marginea drumurilor".

Acolo sus, pe vîrf, unde „era liniște ca-n cer, între risipituri de pietre, în umbrare", *am stat și noi ca Ilie Leu cel de demult, numai că învăluind orașul și împrejurimile, pînă departe, n-am auzit cum* „bisericile de jos de diferite rituri religioase, încep să se sfădească cu toate clopotele lor, certîndu-se cu hărnicie în văzduh, ca și dreptcredincioșii pe pămînt".

Locul celor dihonii politice și religioase de ieri l-a luat azi strădania obștească a românilor unită frățește cu cea a sașilor, a ungurilor, și a altor neamuri de pe aici, care, muncind îndeolaltă, au transformat orașul lor într-un șantier al construcției socialiste.

Într-adevăr, cîștigătoare pe locul întîi a drapelului de sfat popular orășenesc, fruntaș în acțiuni gospodărești pe regiune, Deva anilor noștri a prins să adauge la așezarea ei pitorească nenumărate frumuseți edilitare.

Din rîndul acestora sînt notabile cele peste 4500 apartamente noi zidite între 1956—1960 în întreaga regiune, dintre care numai la Deva s-au și dat în folosință peste 600.

De sus, de unde ne aflăm, deosebim astfel, între altele, blocurile albe de pe străzile General Bălan, Aurel Vlaicu, Filimon Sîrbu și Eminescu și mai ales pe cele din cartierele Vulcan și Viile noi, deslușim străzi asfaltate sau durabil pavate cu calupuri de piatră, clădirea cinematografului de vară și ovalul noului stadion sportiv cu o capacitate de 5000 de locuri situat la poalele cetății.

La toate acestea se vor însuma, în anii șesenalului, viitoarele elegante blocuri de locuit cu cîte cinci-șase etaje din centru, precum și unele obiective social-culturale, printre care o mare casă de cultură și un palat al poștelor, prevăzute în planul de sistematizare a orașului. De altfel, întîile clădiri ale acestui plan au și fost înălțate în cvartalul „23 August", iar pentru fundațiile și ornamentațiile construcțiilor în curs de pe muchea zării de unde sîntem, auzim, la vremea amiezii, bufnetele surde ale exploziilor care răsună din adîncurile carierelor de calcar-travertin și de marmură de la Banpotoc, de la Cărpiniș și de la Simeria, ori de la cele din Pietroasa și Bejan. Tot din adormitele înălțimi ale cetății, căreia în vechile vechimi dace i s-ar fi zis Decidava, zărim, după clădirea școlii pedagogice, coșul unei fabrici în care în acest ceas se tipăresc și se coc plăci de teracotă. Întreaga panoramă ce o cuprindem cu vederea, cele două S-uri pe care le scrie prin luncă Mureșul și „bacurile care taie apa departe, tocmai în deal, în spre Greci, la belitoare", *la Abator, cu toate bloculețele ca niște cutii de bomboane de pe străzile I.C. Frimu și Aurel Vlaicu, cu largile lor terase fiecare, încărcate cu ghirlănzi de roruscă, e întregită de lanurile cu grîu mașcat întinse pe sutele de jugăre de la Sîntandrei pe care le ghicim dincolo de pînza depărtării. Acolo, de bună seamă, feciorii și nepoții unor gospodari ca Vasile Moraru, ca Zsock Gergely și ca Nicolai Chirică și ca alți vrednici țărani plugari prin curțile cărora a intrat Ilie Leu odată sînt azi colectiviști vrednici, cu heiuri și saraiuri, cu cele de trebuință în casă, sînt în rînd cu lumea ca unii care, învățați de către Partidul Muncitoresc Romîn, au dezlegat taina pe care n-o înțelegeau călătorii noștri în 1930 și anume cum că „țara se ține cu muncitorul și plugarul, nu cu vorbe".*

ALTE PRIVELIȘTI HUNEDORENE

Gîndindu-ne la adîncile transformări revoluționare care pun peceți și aici ca pretutindeni în țară, scoborîm cătinel pe una din serpentinele ce duc jos și avem norocul ca, îndată lîngă glezna muntelui, să mai prindem deschisă „Magna Curia". E renumita clădire monumentală, de o rară frumusețe arhitectonică, cu elementele ei în stil baroc, a castelului Bethlen care datează tocmai din 1621 și în care e găzduit muzeul regional. Cercetăm colecțiile bogate ale secției istorice, cuprinzînd, între multe altele, obiecte tocmai de prin paleolitic sau monumente în piatră cu vestigii de scriere din timpul lui Boerebista și Decebal; remarcăm, în deosebi, șteampuri, hurci, șaitrocuri, fiștăie și alte unelte înrudite care vorbesc de procedeele extracției și prelucrării metalelor prețioase în apusele orînduiri; facem cunoștință cu specificul etnografic al regiunii, după care vizităm, mai cu de-amănuntul, secția contemporană, cea referitoare la perioada construcției socialiste, de la care destule alte muzee și expoziții din țară, pe care am izbutit să le văd, au de luat cîștigătoare pildă.

În totul lui tot, respectivul despărțămînt muzeal oglindește limpede ori și cui adevărul pe care îl știm, anume că regiunea Hunedoara deține un loc de mare importanță în economia națională și cunoaște, spre deosebire de epoca de îndelungă stagnare din trecut, o impetuoasă și puternică dezvoltare și înflorire industrială, clasîndu-se pe locul întîi pe țară în ce privește producția de cărbune și realizînd, în linii mari, mai bine de jumătate din producția totală de fontă și oțel.

Machetele diferitelor obiective industriale construite în anii puterii populare, diferitele panouri, grafice, date și cifre, fotografiile și celelalte exponate sînt mai mult decît elocvente. Așa, de exemplu, pe linia progreselor impresionante înregistrate în

opera de electrificare, constatăm că, față de 1938, dezvoltarea liniilor energetice de înaltă tensiune a sărtat, de la 72 la sută la 100 la sută în 1950 și la 390 la sută în primul trimestru al anului 1960, reușindu-se, între altele, ca de la 20 de sate în 1938, în prezent să se extindă rețeaua electrică în 227 sate.

De asemenea, procesul intens de industrializare socialistă a țării, promovat cu consecvență de Partidul Muncitoresc Romîn, a făcut ca în principalul centru siderurgic al țării, Hunedoara, să se înalțe din temelii furnalele nr. 5 și 6 cu încărcare automatizată, termocentrala tineretului care dispune de 3 cazane avînd o capacitate de 70 tone oră, noua oțelărie Siemens-Martin, modernul laminor bluming și laminorul de 650 mm, un impresionant aglomerator, uzina cocsochimică cu 3 baterii și secțiile chimice.

Astăzi numai unul din cele șase furnale — furnalul nr. 5 — întrece cu 1,5 întreaga producție de fontă a tuturor cuptoarelor înalte din Romînia burghezo-moșierească.

Demne de subliniat sînt și înfăptuirile marii opere de transformare socialistă a agriculturii, în întreaga regiune sectorul socialist-cooperatist întrunind, la sfîrșitul trimestrului întîi al anului 1961, peste 85 la sută. După cum pe planul înfăptuirilor social-culturale trebuie menționată existența în regiune a unui institut de învățămînt superior la Petroșani, a 940 unități școlare și preșcolare, a 224 de cluburi sindicale, a 505 cămine culturale, 223 colțuri roșii, o casă de creație populară, 5 case de cultură, o școală populară de artă, 880 biblioteci cu 1.160.000 volume, un teatru de stat la Petroșani și unul de păpuși la Alba-Iulia, 102 săli de cinematograf, 36 centre de radioficare, mii și mii de aparate de radio, 9 muzee, 15 spitale, 9 secții medico-sanitare, 45 case de naștere, 6 unități Sanepid, 11 servicii „Salvarea", 112 circumscripții sanitare, 713 medici în 1959 (față de 82 în 1944), 1358 formații artistice de amatori etc. — cu toatele ilustrînd grija înțeleaptă acordată de partid și guvern creșterii nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc.

Realități hunedorene ca acestea ne-au umplut, în chip firesc, inima de îndreptățită bucurie însuflețitoare pentru noi, cei care abia le-am aflat, ca și pentru cei ce, cu ostenelile lor, le-au făurit și azi le bine-merită, ca unii care în negrul trecut au trăit „o mare mîhnire, din pricina omeneștilor ticăloșii și a smreduitoarelor vremi" fără de întoarcere.

Am ieșit din muzeu și, în dezacord cu Leu al nostru, am înțeles că încă multe zile mai avem a întîrzia pe meleagurile din partea locului, aflate în năvalnică, impetuoasă înnoire socialistă.

LA BRAD

Din inima Devei, trecînd pe la Țepi și Izvorul lui Decebal, am pornit-o spre miază-noapte pe șoseaua națională, pe lîngă stația cu morile de flotație a minereurilor scoase de la Piatra Zimbrului. Peste puțin, autobuzul cu care călătoream o coti brusc la dreapta peste linia ferată și trecu, pe podul metalic, dincolo de Mureș. Urcăm după aceea, nu fără anevoință, pe un drum cotilit și prăvălatic care prin satul Bejan pătrunde tot mai adînc între căscăturile tăiate în ultimele ramificații de bazalturi ale munților Metalici.

Nu o luăm pe calea Cîinelului pe la cumpăna apelor Mureșului și Crișului Alb, ci înaintăm trudnic pe la Buruiene și Chișcădaga — amîndouă așezări rurale cu case de zid, cu ceardacuri, avînd livezi de pruni și de nuci în preajmă. De undeva, de sub dealul Feților, vine la vale prin satul Nevoiaș și curge chinuită și adăpostită pe sub sălcii răsucite de bătrînețe, apa pîrîului Dumbrăvița, de culoarea cafelei cu lapte, din pricina zăcămintelor polimetalice.

De aici înainte, printre măguri conice, cu stînci calcaroase mîncate de ape și scobite de frumoase doline în care țurțurii stalactitelor cad peste mucurile stalagmitelor, ne aburcăm cu greu pe la cheia Crăciunești-lor, prin strîmtoarea zisă Intre Pietre, intrînd pe porțile de aur și argint ale Zarandului. De altminteri, dincolo de gîrlă, sub poala adumbrită de codri sălbatici cățărați pînă pe la înălțimea de 400—500 de metri, se și ghicesc locurile de unde-au fost cîndva

maiurile vechilor șteampuri de lemn care pisau bolovanii auriferi și argintiferi și se zăresc, de asemenea, gurile mai noilor puțuri de unde minereurile sînt duse spre prelucrare la instalațiile de flotație.

E o dimineață răcoroasă, abia-s orele șapte, cînd oprim în tîrgușorul Băița, însemnat centru minier. Luăm aminte la clădirea nouă a căminului cultural „Dr. P. Groza" și la Clubul minerilor, intrăm prin magazinele comerciale din piațeta tîrgului, vedem lumină electrică și alte primeneli edilitare, apoi, pe-o șosea care — mărginită de garduri bătute cu măciești roșii, coboară spre Vălișoare, ne urmăm drumul mai departe. Satele, desfătate de pomături roditoare, cum e Peștera, cum sînt Căinelul de Sus și Ormindea, sînt populate de mineri care se duc cu camioanele la lucru tocmai la Hondol și Săcărîmb și la galeriile din munții Arieșului, în părțile Apusenilor, arată bine gospodărite și îndulcite de bunăstare. La fel drumurile.

— Înainte vreme, umblai ca măru-n ciur! — *ne spune un bătrînel subțiratic din Vălișoara care, aflăm, și-a însurat feciorul și a ieșit cu nunta în șosea în întîmpinarea cursei.* „No, mere fain cursa, e? I-au' cum mere, dacă-i drumul bun și poache!

— *Ai fost miner? — îl întrebăm.*

— Fo', e! — *adevărește el.* Ghemuit, c-apoi m-or pălit odată pesche grumaz, la baie, cînd eram la „Mica".

Am lăsat în urmă Luncoiul de jos și ne apropiem de Brad pe-o șosea pe care compresoarele calcă domol piatra spartă, învelind-o cu un covor de bitum. Fostul miner istorisește cum a muncit el, părinții și bunicii lui, la minele de la Barza, de la Buda, de la Mușariu, de la Valea Morii și Valea Arșului. Scoteau, ca vai de lume, minereul, îl duceau la zăcătoare, apoi îl trăgeau la șteampuri, ucigîndu-l cu niște baroase în formă de pisăloage. Astfel sfărîmat cu ciocanele pînă-i durea pe oameni pe sub coaste și amestecat cu argint viu, minereul era scos apoi din piuă și pus în niște dube de fier. Aici, se spăla cu apă și se transforma într-o pastă cum îi smîntîna, iar pe aceasta din urmă o duceau la presă de i se scotea mercurul.

— Acu? — *face el.* Acu-i treabă omenească: au ortacii granice, au prăjini, au ce trebuie, au tub carotier, au perforatoare instalate pe coloane pneumatice și se ajută unii pe alții: ăi din frunte pe ăi de-s în urmă. Ce mai? Schimbul și metrul la înaintare! S-apoi, armarea n-o mai fa'în garnituri; cu zid de piatră o fa'. Ai auz' de Pipoș și de Dudoș de la sectorul Săcărîmb-Certej?... No, ăsta-i baiul! Da de Petre Cîmpeanu, prim miner la Musariu tot nu? Că ăsta-i om la peste 2000 de lei la lună. Nici de Dumitraș care-i prăjitor și cunoaște cuptoarele pînă-n mărunțaie?

Nu am auzit și nu am ce-i face bătrînului. Îi mulțumim pentru lămuririle date și, între acestea intrăm în Brad. Chiar de la margine, orașul ne întîmpină cu proaspete clădiri și schele ale noilor blocuri care se zidesc, cu nenumărate macarale care ridică materialele. Ni se înfățișează apoi, rînd pe rînd, Parcul de cultură și odihnă de pe strada Moților, cel asemeni amenajat în piața „1 Mai", noua casă raională de cultură „M. Eminescu" din apropiere, podul nou de peste Crișul cel alb, noi clădiri publice și funicularele exploatărilor miniere, clubul minier, biblioteca, moderna clădire a trustului minier, școli tehnice de maiștri mineri.

Toate acestea și multe altele se dovedesc a fi înfăptuiri tot mai la nivelul importanței sale de centrul minier. E semn că moții crișeni din Țara Zarandului, care pînă în urmă cu un deceniu și jumătate hălăduiau „plini cu cercuri și rășină în țară după fărină", *pășesc și ei tot mai avîntat pe dauritul drum de fericire al socialismului pe care ne conduce partidul.*

ION ISTRATI

August 1961

portret de ÎNCEPUT

NUMELE: *Teatrul de Comedie.*

VÎRSTA: *La capătul lui 1961, nici măcar 365 de zile de existență.*

SEMNALMENTE:... *Seriozitatea, desprinsă din nemărturisita deviză „Rîsul este o chestiune importantă".*

OCUPAȚIA: *Comedii.*

PREFERINȚE: *Dramaturgia originală.*

După cum caracterul și însăși profesiunea unui om rămîn tot necunoscute în urma rezumării la cîteva jaloane schematice, datele sumare spun despre un teatru totul, dar... nimic. Le lipsește ceea ce este mai important: viața care palpită din foaiere pînă la podul scenei și din cabinetul directorului pînă în atelierele de croitorie. Cu atît mai mult cînd teatrul este tînăr și îi sudează pe toți componenții lui într-un unic avînt al cărui scop final se reeditează în fiecare seară odată cu primul gong sau — pentru că sîntem la Teatrul de Comedie — de la intrarea spectatorului în foaier.

Deci, s-o luăm de la capăt. Numele odată pronunțat a epuizat tot ce s-ar fi putut spune la acest capitol. Poate ar mai trebui adăugat numai că el însenează sala din str. Bălăceanu 2, veche cunoștință a bucureștenilor.

Vîrsta? Da, aici lucrurile încep să depășească precizia limitată a cifrelor. Nu începuse încă să se deprimăvăreze pentru anul care a trecut cînd, într-o seară, primii spectatori au umplut sala, — mult mai devreme decît stă în obicei, căci erau mînați de o scuzabilă și explicabilă curiozitate...

Stingerea luminilor în sală n-a fost, automat, însoțită de aprinderea reflectoarelor. Tradiția era depășită. Cortina a fost transformată în ecran și, înainte de a se face cunoștință cu „Celebrul 702", spectatorii au cunoscut din scurt-metrajul filmat comentariul ultimelor evenimente internaționale. Actul de naștere al teatrului a fost iscălit de dramaturgul Al. Mirodan, regizorul Moni Ghelerter și actorul Radu Beligan cu „Celebrul 702". Vîrsta a început s-o marcheze șirul spectacolelor și al premierelor care au urmat: „Burghezul gentilom" de Molière în regia lui Moni Ghelerter cu Grigore Vasiliu-Birlic și, apoi, „Prietena mea, Pix" de V. Em. Galan pusă în scenă de Radu Penciulescu cu Vasilica Tastaman și Ștefan Ciubotărașu. Cîteva sute de spectacole, dintre care numai aproape jumătate la sediu, iar restul în... întreaga țară. Tînăra vîrstă a Teatrului de Comedie s-a amplificat din punct de vedere geografic între Bacău și litoral, între Onești și plaiurile Olteniei.

Semnalmentele? Seriozitatea... glumei nu este un paradox generator de rîs. La Teatrul de Comedie se rîde, însă ceea ce marchează specificul este cu cine și de cine se rîde. De la bun început teatrul acesta tînăr s-a recomandat ca un cetățean foarte activ al zilelor noastre, al anului 1961 și al anilor ce-i vor urma. Dușmanii lui, dușmanii de care rîde sînt toți dușmanii epocii noastre și ai mersului înainte. Se rîde de ei de pe poziția omului nou, optimist, care construiește socialismul. Calitatea umorului și combativitatea lui asigură seriozitatea glumei.

Despre ocupația teatrului, comediile, aproape că nu mai este nevoie să se spună nimic. Discutînd despre vîrstă sau semnalmentele sale, discuția urmărește, de fapt, comediile. După cum o afirmă însuși titlul, exclusivitate: texte generatoare de rîs și bună dispoziție.

. În sfîrșit, preferințele. În general, atenția întregului teatru romînesc se îndreaptă către promovarea dramaturgiei originale, dar Teatrul de Comedie ocupă un loc special. Din cele patru premiere date pînă la ora de față, trei sînt texte romînești. Se intenționează ca în jurul secretariatului literar să se creeze un adevărat cenaclu al comediografilor. Roadele sînt așteptate. Iată de ce acesta n-a putut fi decît un „portret de început".

RADU RUPEA

umor

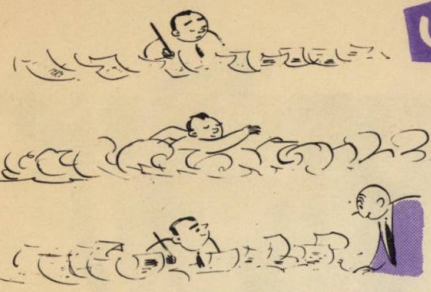

— Cum te-ai simțit la mare?
Birocratescu — Foarte bine: ca aici!

— Însfîrșit, vine să ne repare grajdul...

Desen de RIK AUERBACH

umor

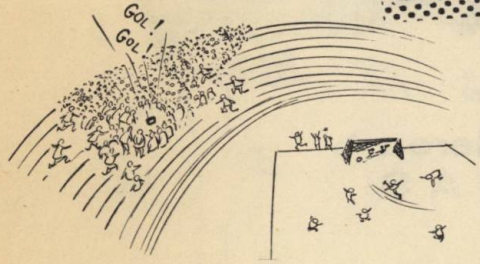

Pe stadion un spectator a adus un aparat radio.

Desene de NELL COBAR

— Eu n-am cerut un „sfert" ci o „jumătate".
— „Jumătate" a fost, dar trebuie să țineți cont că frecarea fierăstrăului de bloc produce... căldură!.

Desen de AL. CLENCIU

umor

DUPĂ CONCEDIU
... ÎN VIRTUTEA INERȚIEI!

Desen de E. ARNO

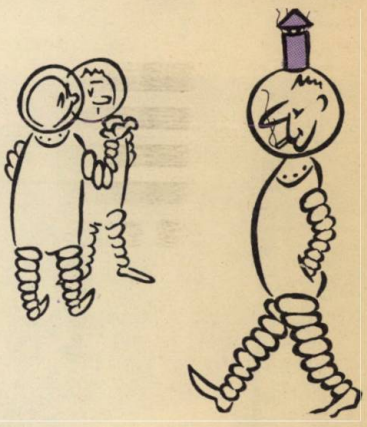

— Este incorijibil... Nu se poate lăsa de fumat!

Desen de GROSU MIHAI

umor

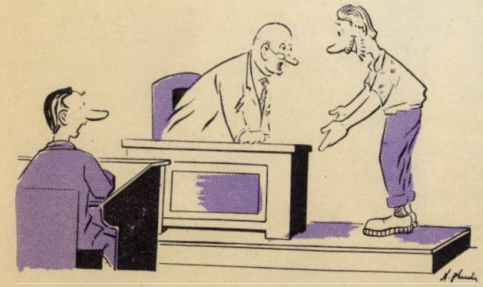

PROFESORUL: Pe mata nu te cunosc!
STUDENTUL: Ce să fac? Dacă d-voastră nu veniți la dans!

Desen de N. GHENADIE

LA EXAMEN

BULEVARDISTUL: — N-aveți un... bilet în plus?

Desen de AL. CLENCIU

umor

Cereți la toate magazinele încălțămintea

PRACTIC

produsă de întreprinderea „8 MAI" MEDIAȘ

ELEGANTĂ,
COMODĂ
și DURABILĂ

I P E C

Intreprindere de prefabricate elemente de construcții

BRAȘOV

Str. Carpați nr. 117 teleton 3184 — 1255 — 1821

LIVREAZĂ:

1. Panouri mari pentru locuințe
2. Elemente prefabricate pentru construcții industriale din beton armat și beton prefabricat.
3. Stîlpi electrici precomprimați prin aderiune pentru electrificarea satelor.

ELEGANTE,
MODERNE
ŞI DE CALITATE
SUPERIOARĂ
SÎNT

RAGLANELE
ŞI COSTUMELE
pentru BĂRBAŢI
FEMEI şi COPII
produse de

STEAUA ROSIE
sibiu

Fabrica
AZBOCIMENT

ORADEA – Str. Szabo Erwin Nr. 22, telefon 2067

LIVREAZĂ:

Plăci azbociment pentru învelitori de case, Carton asbest, Plăci mozaic, Căzi de baie, Tuburi de beton şi diferite materiale de construcţie.

Cereţi
încălţăminte durabilă şi elegantă

dumbrava

articole
de
MAROCHINERIE

PRODUSE
ALE ÎNTREPRINDERII

„13 DECEMBRIE" sibiu

Cooperativa METALO CASNICA

SEDIUL CENTRAL, Şos. Armatei Sovietice, 15
Telefon: 13.20.20 — 11.47.01 — 11.74.35

EXECUTĂ CU PERSONAL DE SPECIALITATE:

Reparaţii MOTOCICLETE — MOTORETE — SCUTERE în termen de garanţie şi postgaranţie prin unităţile din:

Şos. Giurgiului, 178 telefon: 56.05.66
Str. Buzeşti, 78 telefon: 15.18.58

Secţia de alezat — gresat — spălat — sprijuit. Deasemenea se execută operaţiuni de nichelaj — cromaj — argintat.

Instalaţii electrice, sanitare, gaz metan, reparaţii aragaz, prin unităţile din:

Cal. Văcăreşti nr. 11, telefon: 21.33.72
Str. Colţei nr. 6, telefon: 15.51.12
Str. Viitor nr. 116, telefon: 12.14.94

Frigidere orice marcă, în termen de garanţie şi postgaranţie prin unitatea special amenajată din:
Str. Dobrogeanu Gherea nr. 5
Telefon: 16.46.19

Adresaţi-vă cu încredere unităţilor cooperativei METALO-CASNICA

vreți să slăbiți?

În principiu, greutatea ideală se stabilește în funcție de înălțime. Cu alte cuvinte, numărul kilogramelor se calculează după numărul de centimetri depășind metrul. De exemplu: la o înălțime de 1 m. 60, greutatea ideală — pentru bărbați — este de 60 de kg; pentru femei, însă ea trebuie să fie de 55 kg. deci cu un minus de 5 kg. în raport cu centimetrii.

CUM PUTEȚI SLĂBI? Ținem să atragem atenția tuturor cititoarelor noastre asupra unui lucru: nu există pentru aceasta leacuri-minune. Numai mîncînd mai puțin, numai urmînd un regim alimentar sărac în calorii (1000—1200 pe zi) puteți pierde din greutate. E vorba despre un regim variat, echilibrat care, fără să vă facă să suferiți de foame, va provoca o scădere — înceată dar sigură — a greutății. Evitați slăbitul brusc.

Vă sînt interzise: făinoasele, aluaturile, supele, prăjiturile, dulciurile, apa băută în timpul mesei, excesul de grăsimi (se recomandă cel mult 15 gr. unt la o farfurie de legume verzi, de pildă, sau o lingură de untdelemn la o salată de legume), carnea grasă, sosurile.

Vă sînt recomandate: legumele verzi, salatele, fructele, iaurtul, brînza de vaci, ouăle, carnea slabă friptă sau fiartă, cantități reduse de pîine.

Sarea trebuie de asemenea redusă.

Gimnastica singură, adică neînsoțită de un regim alimentar nu ajută la slăbit, dar zece minute de gimnastică zilnică sînt excelente pentru întărirea mușchilor.

farmacia de casă

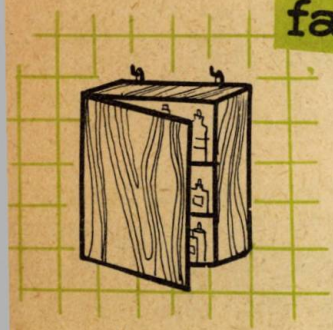

SIROPURILE ȘI POȚIUNILE au tendința de a fermenta; după opt sau zece zile de la deschiderea flaconului, medicamentul rămas în sticluță nu mai poate fi folosit. Rămîn eficace, timp de o lună, numai siropurile foarte dense.

PICĂTURILE. Lichidul are tendința de a se evapora, iar ceea ce rămîne pe fundul sticluței, dimpotrivă, de a se concentra la maximum. Folosind restul de picături din sticluță, riscăm astfel să absorbim o doză mai mare de medicament decît cea prescrisă de medic. Apa oxigenată și alcoolul se evaporă foarte repede.

e frig afară

— Înainte de a vă culca, nu uitați să curățați bine obrazul și apoi să faceți în fiecare seară un masaj ușor cu o cremă grasă, lăsînd-o să pătrundă timp de 20—30 minute în piele; după aceea ștergeți obrazul; dimineața clătiți-vă cu apă călduță și înainte de a pleca la lucru aplicați o altă cremă, hrănitoare, pe bază de vitamina A (ambele se găsesc la magazinele de specialitate);

— evitați demachiantele pe bază de alcool. Preferați „laptele" de frumusețe, care are o acțiune emolientă;

— dacă aveți cuperoză, evitați schimbările bruște de temperatură. Nu beți alcool, supravegheați-vă regimul alimentar (evitați mezelurile, sosurile grele, peștele afumat, brînzeturile afumate, fermentate, mîncărurile piperate);

— pe un soare cu „dinți", e bine să purtați întotdeauna ochelari negri și să nu vă fardați genele.

Ne cerem iertare pentru imposibilitatea în care ne aflăm de a dezvălui detaliile tehnice privind felul cum a fost organizată și s-a desfășurat convorbirea pe care o publicăm mai jos, în exclusivitate pentru cititorii Almanahului „Magazin". Faptul este că, recent, am întrunit în jurul mesei rotunde pe cîțiva dintre cei mai de vază reprezentanți ai organelor corpului omenesc, la cererea acestora. Cuvintele rostite au fost înregistrate pe bandă și le redăm cu toată fidelitatea.

NOI: Vă rugăm să luați loc. Începem convorbirea pe care ne-ați solicitat-o. Cine dorește să vorbească primul?

CREIERUL: În calitatea mea de conducător și coordonator al tuturor activităților organismului uman, am să încep eu. În primul rînd, țin să mulțumesc pentru posibilitatea ce ni se oferă de a transmite oamenilor cîteva din doleanțele și revendicările noastre. Noi, organele, nu cerem decît un lucru foarte simplu: să fim ajutate să funcționăm bine și vreme îndelungată. Sînt sigur că din aceasta oamenii vor fi chiar ei primii care vor avea de cîștigat.

NOI: Perfect logic.

CREIERUL: Da, dar vedeți, nu ni se dă totdeauna concursul. Bunăoară, pentru mine, care am o muncă atît de grea și plină de răspundere, principalul lucru este puterile mele chiar în timpul lor liber. Aș putea să citez exemplul unor oameni pe care-i cunosc și care au obiceiul, cum vine seara, să se așeze în fața cutiei de table, uitînd să se mai scoale. Uitați, chiar ieri: treizeci și opt de partide jucate într-o singură noapte... E prea de tot.

NOI: Alte plîngeri?

CREIERUL: Ar mai fi destule. Permiteți-mi o mărturisire: nu-mi place de loc alcoolul, nici în cantități mici. Ei, așa, din cînd în cînd la vreo ocazie, mai reacționez eu — poate nu totdeauna în modul cel mai potrivit — dar îmi trece și mă refac. Unii oameni însă cam abuzează și pentru mine asta înseamnă boală curată...

CELELALTE ORGANE: Și pentru noi! Și pentru noi!

CREIERUL: La fel cu nicotina. Ajung cîteodată la mine niște cantități încît simt că îmi vine să mor...

CELELALTE ORGANE: Și noi! Și noi!

CREIERUL: Cînd sînt din cale afară de maltratat, de, ce să fac, mă dereglez. Oamenii zic atunci că suferă de astenie, nevroză astenică sau mai știu eu ce... Uneori îmi aduce sîngele tot felul de substanțe și de doctorii — tonice, vitamine — chipurile să mă înzdrăvenească. Ce folos, dacă tot nu mi se dă voie să mă odihnesc...

NOI: Mă rog, dar n-ai avea și dumneata un cuvînt de spus? Ești doar organul gîndirii, sediul rațiunii și al voinței.

să mi se îngăduie să mă odihnesc după nevoile mele. Odihna mea este somnul. Cînd dorm bine îmi refac de minune forțele și sînt gata să fac față la cele mai variate solicitări. Dar dacă vine noaptea, se face tîrziu, tot mai tîrziu și trebuie să rămîn treaz, mă simt tare rău. Ceea ce mă indispune mai mult e că foarte adeseori acest necaz mi se întîmplă fără motive serioase. Unii oameni, spre exemplu, la început de lună mă lasă mai ușurel, ca pe urmă să tragă de mine pînă nu mai pot. Zice-se că asta s-ar numi... s-ar numi...

NOI: Muncă în asalt.

CREIERUL: Exact, muncă rău organizată. Alții mă silesc să lucrez peste

CREIERUL: Aveți dreptate.

NOI: Cine urmează la cuvînt?

INIMA: Mă asociez pe de-a-ntregul la cele spuse de creier. Tot ce-i face lui rău, îmi strică și mie. Mai ales otrăvurile — alcoolul și nicotina. Cînd nu mă simt bine, încep să bat alandala și atunci să te ții: spaimă, griji, electrocardiograme, tratamente. Cînd te gîndești că uneori ar fi atît de ușor să se prevîntîmpine toate astea! M-aș mulțumi numai cu un pic de sobrietate...

DINTELE: Nu vă uitați la mine că sînt așa mititel. Știți, buturuga mică... Din cauza mea ajung să sufere o sumedenie de organe mult mai mari și mai importante.